

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

Bakalářská práce

Ing. Radomír Bezděk

Obor: Teologické nauky

FORMACE MINISTRANTŮ VE FARNOSTI SV. VOJTĚCHA A SV. CECILIE SLAVIČÍN

Vedoucí práce: Fojtíková Roubalová Marcela, Mgr. PhD.

Olomouc 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a použil jen prameny uvedené v seznamu literatury. Souhlasím, aby tato práce byla uložena na Univerzitě Palackého v Olomouci v knihovně Cyrilometodějské fakulty a zpřístupněna ke studijním účelům.

Ve Slavičíně dne: 7. 4. 2023

podpis

Poděkování

Mé poděkování patří všem, díky kterým mohla tato práce vzniknout, zejména mé manželce Mileně, která měla po celou dobu studia se mnou trpělivost.

Dále mé díky patří Mgr. Marcele Fojtíkové Roubalové, PhD. za její odborné vedení a cenné rady a v neposlední řadě trpělivým ministrantům slavičínské farnosti sv. Vojtěcha a sv. Cecílie.

Obsah

1	ÚVOD	6
1.1	Význam pojmu ministrant a jeho historický vývoj	7
1.2	Ministranti – otázka přítomnosti chlapců a dívek u oltáře	9
1.3	Liturgie jako projev účasti na Kristově kněžství	10
1.4	Služba ministranta při liturgii	12
1.5	Služba ministranta v období před a po II. Vatikánském koncilu	14
2	MINISTRANT	17
2.1	Osobnost ministranta	17
2.2	Přístupy ministranta k aktivní službě při liturgii	19
2.2.1	„Vedoucí“	19
2.2.2	„Pasažer“	20
2.2.3	„Hujer“	20
2.2.4	„Služebník“	20
2.3	Služba ministranta z pohledu společenství	21
3	SLUŽBA MINISTRANTA – MOTIVACE, VLIVY	22
3.1	Osobní motivace	22
3.2	Rodina	23
3.3	Křesťanská výchova	25
3.4	Kněz	27
4	ANALÝZA FORMAČNĚ – VZDĚLÁVACÍHO PROCESU	29
4.1	SWOT analýza současného formačně – vzdělávacího procesu ve farnosti Slavičín	29
4.2	Rozbor jednotlivých výstupů SWOT analýzy	29
4.2.1	Silné stránky – Dostupnost	29
4.2.2	Silné stránky – V počátcích služby ministranta vysoká motivace účastníka	30
4.2.3	Slabé stránky – Neprofesionalita realizace formačně – vzdělávacího procesu	30
4.2.4	Slabé stránky – Neexistence metodických materiálů pro realizaci formačně – vzdělávacího procesu	30

4.2.5	Slabé stránky – Tlak na zvládnání formální stránky služby bez vazby na její skutečnou podstatu	30
4.2.6	Slabé stránky – Absence „volnočasových“ aktivit ke stmelování jednotlivých skupin ministrantů	31
4.2.7	Hrozby – Odliv ministrantů	31
4.2.8	Hrozby – Nové technologie	32
4.2.9	Příležitosti – Nové technologie	32
4.2.10	Příležitosti – Vytvoření vlastního ministrantského průvodce	32
5	JE CO ZLEPŠOVAT	33
5.1.1	Nedostupnost	34
5.1.2	Časové limity	36
5.1.3	Motivace	36
5.2	Současné problémy vzdělávání (formace) dětí a mládeže	36
5.3	Jak na formaci ministrantů	37
	Závěr	39

1 ÚVOD

„Ministrant – úkoly a role“

Rozborem takto krátce definované problematiky lze dospět k poznání subjektu formace, který jsme si označili pojmem „ministrant“, neboť pokud chceme někoho (a taky cokoliv) formovat, musíme jej poznat, abychom dokázali zvolit správné metody a nástroje formace. Jistě, to není jediná otázka, která bude v této práci položena, a na níž se pokusíme nalézt odpověď. Mezi další otázky, které souvisí s prací ministranta rovněž patří vliv prostředí, tedy vnímání jeho činnosti ze strany kněze, ze strany společenství věřících a v neposlední řadě i nejbližšího okolí samotného ministranta – jeho rodiny, kamarádů, spolužáků. Každého pozorného, a problematiky alespoň drobně znalého čtenáře ze zkušenosti vlastní či ze svého blízkého okolí jistě napadne celá řada dalších otázek, čímž by se tato práce mohla stát na jedné straně velmi přitažlivou. Na straně druhé, právě s ohledem na rozsáhlost témat, kterými by se pak práce měla zabývat, by jistě překročila rozsah a smysl bakalářské práce.

Výběr tohoto tématu byl veden jak vlastní zkušeností se službou u oltáře, kterou jsem získal až ve zralém věku, tak i zkušeností vlastních synů, kteří se při své službě setkali s třemi různými duchovními správci v naší farnosti, s několika kaplany, a službou si prošli od nejútlejšího věku až po věk dospělosti. Velmi intenzivně bylo v rodině vnímáno plnění jejich povinností tu s jejich větší či menší ochotou a motivací, tu s nutnou akceptací omezení ve společném rodinném životě danou „rozpisem“ jejich služeb, a jako rodiče jsme se pokoušeli pátrat po pravých důvodech jejich postojů a reakcí.

Cílem práce je provedení alespoň elementárního monitoringu problematiky ministrantského stavu ve farnosti svatého Vojtěcha a svaté Cecílie ve Slavičíně, možnosti vzdělávání jeho členů a jejich motivace ke službě u oltáře, a dále v této práci postihnout silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení zpracováním SWOT analýzy ze získaných informací a poznatků.

Na počátku je velmi vhodné provést základní definici pojmu „formace“. K tomu lze použít citaci: *„Výraz „trvalá formace“ poprvé použili kolem r. 1960 pedagogové Louis Armand a Michel Drancour a označovali jím „jediný prostředek“ jak napomoci skutečnému růstu jednotlivce nejen na intelektuální úrovni.“*¹

Zcela jistě se práce nebude zabývat vlivy skandálů, kterým byli vystaveni někteří ministranti, a které možná i v současné době ovlivňují rozhodnutí stát se jím.

¹ Časopis pro teoretické a praktické otázky teologie [online]. 2005 [cit. 07. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.teologicketexty.cz/casopis/2005-4/Vyznam-trvale-formace-zasvecenych-osob.html>

S jistotou lze konstatovat, že za velký zlom ve vnímání služby u oltáře je nutno považovat období po Druhém vatikánském koncilu. Zejména Konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium*, neboť právě v liturgii, se plně projevívá vznešená služba laiků.

A právě hned v úvodní kapitole získáváme, díky Konstituci, odpověď na jednu z prvních otázek. Víme tedy, že i ministranti, jako příslušující, kteří vykonávají skutečnou liturgickou službu, mají plnit svůj úkol správně a řádně s upřímnou zbožností podle řádu, jak se sluší na tak vznešenou službu a jak to od nich právem požaduje Boží lid.²

1.1 Význam pojmu ministrant a jeho historický vývoj

Pokud bychom chtěli obsáhnout pojem ministrant, máme k dispozici celou řadu zdrojů. Pokusme se zde tedy podívat na jednotlivé z nich a současně se zamysleme nad jejich relevancí ve vztahu k vlastnímu obsahu služby jako takové.

Jako první zdroj většinu z nás napadne nejznámější a nejdostupnější zdroj, internetová encyklopedie Wikipedia³, která tento pojem popisuje takto:

„Ministrant je světský služebník, který napomáhá kněžím během bohoslužby. Pojem se používá zejména v rámci římskokatolické církve, ovšem obdobná funkce existuje i u některých evangelických a starokatolických církví a rovněž v Obci křesťanů.

Latinské slovo „ministrare“ je možné přeložit jako „sloužit“, což znamená druhému člověku činit to, co si přeje. Tato služba souvisí s odkazem Ježíše Krista – např. Jan 13, 1–20. Mezi služby ministranta patří také pomoc při udílení některých svátostí, zejména svátosti křtu a eucharistie (sv. přijímání a mše svaté). Hlavními patrony ministrantů jsou sv. Tarsicius a sv. Dominik Savio.

Římskokatolická církev klade na ministranty a jejich výchovu velký důraz, částečně i proto, že předpokládá, že z nich vyrostou noví kněží. Existují spolky ministrantů, ministrantské akce a ministrantské časopisy (např. v České republice časopis Tarsicius).

Ministrování je obvyklé u chlapců do 20 let, často se objevují i starší ministranti. Starší ministranti bývají někdy žertovně označováni jako „maxistranti“.

² PAVEL VI., *Sacrosanctum Concilium*, kap. 29.

³ [www.wikipedia.cz](http://cs.wikipedia.org/wiki/Ministrant) [online]. 2021 [cit. 19. 09. 2021]. Ministrant. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ministrant>

Dále encyklopedie popisuje úkoly ministrantů, které může ministrant vykonávat v průběhu slavení mše svaté.

Pokud se pokusíme zevrubně zhodnotit tuto definici, je zřejmé, že z ní můžeme vyčíst základní informace, nicméně zde z pochopitelných důvodů nelze získat vhled do obsahové stránky, významu a hloubky této natolik důležité služby. Současně je nutno připustit, že encyklopedii Wikipedia není možno chápat jako relevantní odborný, ale spíše populární zdroj informací.

Proto je vhodné se zabývat jinými zdroji, které lze objektivně definovat jako odborné.

Papež Benedikt XVI. na generální audienci na náměstí svatého Petra v Římě dne 4. 8. 2010 při příležitosti evropské pouti ministrantů vyčerpávajícím způsobem definoval jak službu ministranta, tak její obsahovou hloubku slovy: „*Služte velkodušně Ježíšovi přítomnému v eucharistii. Je to důležité poslání, které vám umožňuje být výjimečně blízko Pánu a růst v opravdovém a hlubokém přátelství k Němu.*“ a dále pak: „*Svou pomocí kněžími ve službě oltáře umožňujete, aby Ježíš byl lidem blíže, aby ho mohli vnímat a mít více na zřeteli, že On je přítomen. Spolupracujete na tom, aby byl mohl být více přítomen ve světě, v každodenním životě, v církvi a na každém místě.*“⁴

Z těchto slov je zřejmý význam služby ministranta, který spojuje službu s její podstatou, kterou je sám Pán. Byť je tato definice velmi stručná, jsem přesvědčen, že plně vystihuje vše.

Dále lze k podrobnější definici pojmu použít publikaci Liturgický slovník od Ruperta Bergera, která čtenáře na straně jedné seznamuje s obsahovou náplní služby ministranta, na straně druhé poskytuje rovněž základní historický vhled, včetně zmínky o roli děvčat v této službě.

Berger uvádí: „*Jako zvláštní služba vznikli ministranti teprve tehdy, kdy řadu bohoslužebných úkolů potřebných pro každou liturgii musel při soukromé mši převzít jediný pomocník ...*.“⁵

Dále je z publikace zřejmé, že význam přítomnosti ministrantů při bohoslužbě vzrůstá, nejsou-li přítomni jáhen a akolyté, kdy ministranti přebírají jejich úkoly – příprava oltáře, přinášení misálu, korporálu, kalicha, obětní misky s chlebem, konviček s vínem a vodou. Rovněž při prostším slavení mše, zejména ve všedních dnech, přebírá všechny tyto služby ministrant⁶.

⁴ Benedikt XVI., *Sv. Tarsicius – patron ministrantů*, Řím, 4. 8. 2010, generální audiencie u příležitosti Evropské pouti ministrantů, česká sekce Vatikánského rozhlasu, [online]. 2021 [cit. 19. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.radiovaticana.cz/clanek_print.php?id=13128

⁵ BERGER R, *Liturgický slovník*. Praha: Vyšehrad, 2008. str. 270, ISBN 978-80-7021-965-2

⁶ BERGER R, *Liturgický slovník*. Praha: Vyšehrad, 2008. str. 271, ISBN 978-80-7021-965-2.

Tradice výběru hochů pro ministrantskou službu je dlouhá, kdy již v době křesťanské antiky⁷ byli pro službu lektorů vybíráni chlapci pro svůj pronikavý hlas. Byli často vychovávaní v domě biskupa, a tak se postupně vyvinula schola (doslova „škola“). Podobně i v domech venkovských farářů vznikaly scholy (školy) a podobné formy vzdělávání.⁸

1.2 Ministranti – otázka přítomnosti chlapců a dívek u oltáře

I v dnešní době se poměrně často setkáváme s otázkou, zda je vhodné obsazovat do ministrantské služby dívky.

Již Nový zákon (Řím 16,1-2) zmiňuje Foibé jako diakonku církve a (1 Tim 3,11) dokonce uvádí ženy v jáhenské službě.

Na druhou stranu se v encyklice *Allatae Sunt*, vydané papežem Benediktem XIV. 26. července 1755, píše v sekci *Women Assisting at Mass*: „*Pope Gelasius in his ninth letter (chap. 26) to the bishops of Lucania condemned the evil practice which had been introduced of women serving the priest at the celebration of Mass. Since this abuse had spread to the Greeks, Innocent IV strictly forbade it in his letter to the bishop of Tusculum: “Women should not dare to serve at the altar; they should be altogether refused this ministry.” We too have forbidden this practice in the same words in Our oft-repeated constitution Etsi Pastoralis, sect. 6, no. 21.*“, což ve volném překladu lze zkráceně interpretovat následovně: „*Ženy by se neměly odvažovat sloužit u oltáře; měly by tuto službu zcela odmítnout.*“⁹

Faktem je, že toto téma vzbuzuje diskusi nejen uvnitř církve, ale i u laické veřejnosti. Dobrým vodítkem nám může být diskuse na internetovém portále www.vira.cz¹⁰

Možná právě proto, že jsme si sami v sobě (v mnoha případech za vydatné pomoci našich duchovních pastýřů) vytvořili představu, že k oltáři „patří“ pouze muži. Tento názor v mnoha z nás, a musím přiznat i ve mně samotném, vznikl „v souladu s tradicí“ církve, protože přece muži byli povolání Kristem za apoštoly a presbytery. Z vlastní zkušenosti však vím, že přítomnost dívky či ženy v jakémkoliv mužském společenství s sebou přináší jak pozitiva, tak i negativa.

⁷ Pojem je využíván pro označení umění rozvíjeného na území římské říše od 1. st. do 6. st. n.l.

⁸ BERGER R, *Liturgický slovník*. Praha: Vyšehrad, 2008. str. 270, ISBN 978-80-7021-965-2.

⁹ Volně přeloženo a citováno, in: [Http://www.papalencyclicals.net](http://www.papalencyclicals.net) [online]], 2020, [cit. 02. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.papalencyclicals.net/Ben14/b14allat.htm>.

¹⁰ *Ženy v církvi – ministrování dívek* [online] 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.vira.cz/texty/otazky-a-odpovedi/zeny-v-cirkvi-ministrovani-divek>

V dalším textu se pokusíme o základní nástin pozitiv a negativ služby žen u oltáře. Jejich výčet jistě není vyčerpávající, ale umožní alespoň základní vhled do této problematiky.

Ženy bývají mnohdy velmi zodpovědné a mohou vést muže k jisté pořádkumilovnosti. Ženy ve své mateřské ochránářské přirozenosti potřebují vidět věci „až za roh“. Jsou zpravidla předvídavější, empatičtější a celé společenství do jisté míry zjemňují, což s sebou může přinášet i vyšší kulturu v prostředí ministrantů a ve svém důsledku i při liturgii samotné.

Na druhou stranu je nutno se rovněž zamyslet i nad negativy přítomnosti dívek a žen u oltáře. Mnoho dnešních dívek, dívky u oltáře nevyjímaje, jsou velmi přitažlivé a vyspělé, což s sebou může přinášet do jisté míry obrácení pozornosti na ně samé, a nikoliv na podstatu slavnosti slavené u oltáře. Je nutno přiznat, že se zde však více projevuje naše vlastní slabost. Dále je pravdou, že jsem se setkal i s dívkami, které si právě prostřednictvím služby u oltáře, či v kostele jako takovém, řeší svou touhu přiblížit se „svému panu faráři“, či se jinak zviditelnit. Faktem však je, že se tyto touhy a potřeby ve stejné míře mohou a projevují i u chlapců a mužů.

V neposlední řadě je nutno zmínit krok papeže Františka ze dne 10. ledna 2021, kterým, změnou prvního paragrafu 230. kánonu Kodexu kanonického práva, otevírá služby lektorátu a akolytátu ženám. Nově tedy §1 230. kánonu zní: „*Laici, kteří mají vlohy požadované podle rozhodnutí biskupské konference, mohou být předepsaným liturgickým obřadem natrvalo pověřeni službou lektora a akolyty; toto udělení služeb jim však nedává právo na vydržování nebo odměnu od církve.*“¹¹

1.3 Liturgie jako projev účasti na Kristově kněžství

Pokud bychom chtěli podrobit pojem „liturgie“ rozboru a zjistit jeho pravý význam, dostáváme se nad rámec této práce. Budeme zde tedy předpokládat, že tento pojem je okruhu osob, o nichž pojednává tato práce, dostatečně znám. Nicméně vzhledem k tomu, že „opakování je matkou moudrosti“, je moudré tento pojem pro tuto práci alespoň rámcově definovat. K tomu lze velmi dobře využít publikaci doc. Pavla Kopečka, který uvádí: „*Liturgie je bohoslužebné slavení shromáždění církve, ve kterém Kristus skrze svého Ducha ve slově a svátostných znameních dává věřícím účast na svém Velikonočním tajemství, a tak umožňuje vykoupěnému člověku děkovnou a oslavnou odpověď Otci.*“¹²

¹¹ Apoštolský list daný motu proprio Svatého otce Františka „*Spiritus Domini*“ k úpravě kánonu 230 § 1 Kodexu kanonického práva, týkajícího se přístupu žen k pověření službou lektorátu a akolytátu [online]. 2023 [cit. 29. 03. 2023]. Dostupné z: <http://www.liturgie.cz/shared/clanky/102/2021-ppF-Spiritus-Domini.pdf>

¹² KOPEČEK P., *Slavení křesťanského tajemství, Stručný úvod do liturgiky*, Brno, 2004, str. 5.

Na jiném místě, rovněž v publikaci doc. Pavla Kopečka, lze nalézt charakteristiku podstaty liturgie: „Liturgie je výkon Kristova Kněžství, jímž se aktualizuje na jedné straně spása člověka a na druhé straně oslava Boží vnějšími znamenými v platném řádu církve.“¹³

Velmi pozoruhodná je úvaha, kdy liturgie je jakýmsi setkáváním Boží a lidské iniciativy. Na Boží (katabatickou) iniciativu odpovídá člověk anabatickou linií. Liturgie tedy není, jak ji mnoho, dokonce i věřících, vnímá, jako jen do jisté míry „promyšleným“ souborem předpisů, úkonů, ale je pramenem a vrcholem veškeré činnosti církve.¹⁴ Do těchto úvah vstupuje velmi důležitá otázka, která rovněž zaznívá i v publikaci doc. Pavla Kopečka: „Lze tedy liturgii slavit tam, kde je nevěřící prostředí?“¹⁵ Odpověď se dozvídáme hned v několika dalších větách stejné publikace, což nás vede k přesvědčení, že víra je bezpochyby přirozenou součástí běžného života každého křesťana. Je tedy více než logické, že víra člověka je základním kamenem pro slavení eucharistie, která je vrcholem a pramenem liturgie.¹⁶

Studium Encykliky Mediator Dei nám otevírá krásné spojení služby u oltáře a kněžského úřadu Ježíše Krista: „Kristus je přítomen ve vznešené oltářní oběti jak v osobě svého služebníka, tak hlavně pod eucharistickými způsoby: ve svátostech je přítomen svou mocí, kterou přelévá do nich, aby byly účinnými nástroji svatosti; je konečně přítomen ve chválách a modlitbách přinášných podle slov: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jméno mé, tam jsem mezi nimi“.“¹⁷

Kromě encykliky Mediator Dei nás v 10. a 11. kapitole nabádá dogmatická konstituce II. Vatikánského koncilu Lumen gentium k naplňování a uplatňování všeobecného kněžství jako prostředku na jediném kněžství Kristově slovy: „Vždyť pokřtění jsou svým znovuzrozením a pomazáním od Ducha svatého posvěcení na duchovní chrám a na svaté kněžstvo, aby každým skutkem jako křesťané přinášeli duchovní oběti a hlásali mocné činy toho, který je ze tmy povolal ke svému podivuhodnému světlu.“¹⁸

Pro nás, služebníky u oltáře, jsou však výše uvedené definice pouze prázdnými slovy, pokud k nim nenajdeme hlubší vztah, který by měl vycházet z naší formace. A právě k otázce, jak tohoto cíle dosáhnout, směřuje tato práce.

¹³ KOPEČEK P., *Slavení křesťanského tajemství, Stručný úvod do liturgiky*, Brno, 2004, str. 4.

¹⁴ KOPEČEK P., *Slavení křesťanského tajemství, Stručný úvod do liturgiky*, Brno, 2004, str. 6.

¹⁵ KOPEČEK P., *Slavení křesťanského tajemství, Stručný úvod do liturgiky*, Brno, 2004, str. 6.

¹⁶ tamtéž

¹⁷ PIUS XII., *Encyklika MEDIATOR DEI*, Brno: Sušilova literární jednota bohoslovců, 1948, str. 12.

¹⁸ PAVEL VI., *Lumen gentium*, str. 6.

1.4 Služba ministranta při liturgii

V duchu uplatňování všeobecného kněžství, které nám bylo dáno křtem¹⁹, je povinností každého věřícího v rámci své funkce a v souladu s principem subsidiarity konat jenom to, ale i všechno to, co mu přísluší z povahy věci a podle liturgických předpisů²⁰.

Ještě před konáním II. Vatikánského koncilu byla v roce 1939 Janem Blokšou sepsána poměrně zajímavá publikace s názvem *Ministrant, Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*. Jistě kniha není již aktuální s ohledem na pokoncilní pojetí ministrantské služby, navíc je z pochopitelných důvodů, vycházejících z doby svého vzniku, určena chlapcům. Lze z ní však čerpat i stále platné informace, rady a postupy.

Ihned v úvodu je čtenář seznámen s jednou z nejkrásnějších, nejpravdivějších a bezesporu stále platných definic služby ministranta: „*Ministrovati znamená sloužiti, přisluhovati knězi při rozličných službách Božích, hlavně při mši sv. Při ní sestupuje na oltář Vykupitel světa – Ježíš Kristus a obětuje se pod způsoby chleba a vína nebeskému Otcí; ... Kněz zastupuje tohoto neviditelného, ale skutečně přítomného Velekněze. Ministrant tím, že přisluhuje knězi, slouží samému Vykupiteli světa.*“²¹

Význam ministrantské služby pak uvádí bezprostředně následující kapitola, kde Blokša uvádí: „*Služba ministrantova u oltáře je vznešená, čestná, královská. Bohu sloužiti – jest kralovati! V nebi slouží Bohu andělé. I na oltáři mu slouží, ale neviditelně. Viditelně je zastupuje ministrant.*“²²

Předchozí věty by nás dospěle věřící, ať už sloužíme u oltáře nebo se jen účastníme liturgie, měly vést k úvahám o značném významu služby kluků, kteří si možná předchozí slova ještě plně neuvědomují. Zde bychom měli sami prosit o dary od našeho Pána nejen pro tyto malé služebníky, ale i pro nás, abychom v těchto dětech nejen neuhaslili, ale naopak se jim pokusili vštípit význam předchozích slov do jejich srdce tak, aby i oni vnímali důležitost a význam jejich stavu.

Zde krátce odbočíme a navážeme na úvodní kapitolu 1.2 v níž krátce pojednáváme o problematice chlapců a dívek v ministrantské roli. V článku 28 Konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium* se nehovoří o chlapcích a mužích, ale o věřících, což i dívkám a ženám dává velkou naději, podílet se na službě u oltáře.

¹⁹ PAVEL VI., *Lumen gentium*, kap. 11.

²⁰ PAVEL VI., *Sacrosanctum Concilium*, kap. 28.

²¹ BLOKŠA J., *Ministrant Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*, Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1939, str. 5.

²² tamtéž

Abychom se však vrátili k vlastnímu obsahu této části práce. Je zajímavé se zamyslet nad důvody, které vedly ke vzniku ministrantského stavu. Bezpochyby jde o jednu z laických liturgických služeb. Mezi další patří křestní kmotrovství, kmotrovství u biřmování, lektor, akolyta, schóla, žalmista, vedoucí schóly, varhaník, komentátor, kostelník, pomocník při bohoslužbách s dětmi.

Zamysleme se, zda lze někde nalézt jasně definovaná pravidla pro výkon ministrantské služby. Proč bychom si měli tuto otázku klást? Důvodem pro toto zamyšlení je fakt, že neexistuje mnoho farností, kde by tato pravidla byla formalizována do té míry, aby mohla být jakýmsi „manuálem“ pro nové i stávající ministranty. I přes existenci Ministrantské knížky z pera Josefa Janšty²³ je škoda, že doposud nevznikl žádný „manuál“ podobný knize Jana Blokši.²⁴

Přece jen však nelze přehlédnout několik málo publikací, mezi které patří zejména Zvláštní příručka diecézního oběžníku *Pueri domini*, Instruktažní pomůcka pro kněze a jiné vedoucí ministrantských skupin²⁵ a již zmíněná Ministrantská knížka²⁶.

Obě publikace velmi dobře, leč částečně odtržené od běžné praxe, popisují celou řadu procesů spojených s přijímáním, motivací a vedením ministrantů. Samozřejmě, právě s ohledem na zaměření práce, která je orientována na farnost Slavičín, vycházíme z vlastních zkušeností a praxe realizované v této farnosti.

Faktem je, že zejména Ministrantská knížka je koncipována jako velmi dobrý návod pro práci s ministranty, jejich formaci a provázením celou službou. Na základě vlastní praxe i ze zkušenosti vlastních synů, však lze říci, že tato drobná publikace nikdy nebyla součástí formačního procesu ministranta ve slavičínské farnosti, což dokládá i její „neopotřebovaný“ stav ve farní knihovně.

V začátcích svého studia na Teologické fakultě jsem se domníval, že by bylo velmi přínosné věnovat se přípravě ministrantů. Hledal jsem jakoukoli podporu, která by mne vedla tímto procesem tak, aby moje práce nenadělala víc škody než užitku. Setkal jsem se tak s ministrantským hnutím *Pueri Domini* a současně i s knihou Josefa Janšty *Ministrantská knížka*.

Po jejich rychlém prostudování (obě jsou velmi útlé, pravděpodobně z důvodu, aby neodradily své čtenáře – ministranty), jsem zjistil, že je potřeba velmi uvážlivě postupovat při uplatňování v publikacích uvedených procesů souvisejících s provázením budoucích i stávajících ministrantů. Jako

²³ JANŠTA J., *Ministrantská knížka*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 2000.

²⁴ BLOKŠA J., *Ministrant Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*, Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1939

²⁵ JANŠTA J., *PUERI DOMINI, Instruktažní pomůcka pro kněze a jiné vedoucí ministrantských skupin*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 1992.

²⁶ JANŠTA J., *Ministrantská knížka*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 2000.

příklad lze použít například formulaci: „*Ministrant je přijímán do společenství služebníků oltáře po období čekatelském a vlastní přípravě. V přípravném období dochází na ministrantské schůzky a seznamuje se s posláním Božího služebníka a učí se ministrantským dovednostem... Ministranti jsou vedeni duchovním správcem (vedoucím ministrantů) ... Ministranty nezařazujeme do skupin podle věku nebo vykonání určitých zkoušek...*“²⁷

Ve skutečnosti je ministrant zasvěcován postupně staršími, zkušenějšími ministranty bez jakéhokoliv čekatelského a přípravného období. Bohužel tento proces, právě proto, že je „jen“ výsledkem předávání zkušeností staršími ministranty, s sebou přináší i absenci jakékoliv vazby s posláním Božího služebníka. Je pouze jakýmsi „školením“ jak, kdy a co konat bez toho, aniž by se začínajícímu ministrantovi dostalo propojení mezi výkonem vlastní služby a její podstatou. Faktem je, že pokud se ve farnosti z jakéhokoliv důvodu objeví jakkoli a kýmkoli motivovaný uchazeč o službu ministranta, okamžitě je zařazen do služby, protože je jejich fluktuace z mnoha důvodů velmi vysoká. K důvodům se pokusíme dobrat v dalších kapitolách této práce.

1.5 Služba ministranta v období před a po II. Vatikánském koncilu

Pokud máme správně pochopit II. Vatikánský koncil jako milník, k němuž se vztahuje tato kapitola, pak je vhodné se pokusit alespoň o dílčí rozbor stavu ministrantské služby v předkoncilním období. Informace lze čerpat právě od Blokši, který uvádí: „*Služba oltářní byla svěřována v prvních dobách křesťanských zbožným jinochům i dospělým mužům. Byli k té službě zvláště svěcení. I dnes dostávají svěcení na ministranty (akolyty, tj. ty, kteří jdou za knězem, aby mu sloužili, kteří ho následují) mladí muži, kteří se chtějí věnovati stavu kněžskému – bohoslovci.*“²⁸

Nejen z uvedeného vyplývá, že v předkoncilní době byl ministrant chápán jako jakýsi první stupeň svěcení bohoslovce, neboť dále Blokša uvádí: „*Biskup, který je svěť, je vážně vybízí: „Hleďte důstojně zastávati úřad, který přijímáte“*“.²⁹

Rovněž byl ministrant v předkoncilní době jedním z mála účastníků bohoslužby, který odpovídal knězi. Mše byla vedena v latině a v dobách, kdy lidé znali latinsky, odpovídali a modlili se nahlas s knězem.

²⁷ JANŠTA J., *PUERI DOMINI, Instruktažní pomůcka pro kněze a jiné vedoucí ministrantských skupin*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 1992, str. 7.

²⁸ BLOKŠA J., *Ministrant Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*, Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1939, str. 5 – 6.

²⁹ BLOKŠA J., *Ministrant Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*, Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1939, str. 6.

V této době jsou odpovědi ministranta odpověďmi a modlitbami nejen za sebe, ale i jménem rodičů, bratří, sester, příbuzných a celé obce.³⁰

Závěry II. vatikánského koncilu jsou jasným vyjádřením nejen k dílčí problematice, tedy výkonu ministrantské služby, ale celkově k otázce liturgické služby laiků.³¹ Dále je pro výkon služby laiků velmi důležité znění apoštolského listu papeže Pavla VI. *Ministeria quaedam*, zejména: „II. Svěcení, která se doposud označovala jako nižší, se nyní nazývají službami.“³² a dále: „III. Tyto služby je možné svěřit laikům, takže už nejsou vyhrazeny jen pro ty, kdo se připravují k svátostnému svěcení.“³³

S ohledem na obsah této práce však svou pozornost více obrátíme na ministrantskou službu, kterou lze vnímat jako jakousi podmnožinu služby laiků, byť velmi důležitou. Cílem práce, jak uvedeno výše, je pokusit se o alespoň základní rozbor formace ministrantů ve farnosti svatého Vojtěcha a svaté Cecilie ve Slavičíně.

Na rozdíl od služby akolyty a lektora, která je upravena ve III. kapitole čl. 98 a 99 Všeobecných pokynů k římskému misálu³⁴, není služba ministranta jakkoli upravena. Praxe je pak taková, že ve farnostech, včetně farnosti Slavičín, je ministrant ten, kdo je určen ke službě u oltáře dle čl. 100 Všeobecných pokynů³⁵. Neustále je tak nutné mít na paměti znění čl. 29 *Sacrosanctum Concilium*, kde se mimo jiné o liturgické službě, tedy i o službě ministrantů praví: „... Je tedy třeba svědomitě je uvádět – každého způsobem jemu přiměřeným – do ducha liturgie a poučovat, aby svůj úkol mohl správně a řádně plnit.“³⁶

V počátcích přípravy této práce jsem intenzivně pátral po literatuře, na které bych postavil své praktické zkušenosti se službou u oltáře. Poměrně překvapující pro mne bylo zjištění, že většina knih, které se podrobně věnují výkonu ministrantské služby, vznikla právě před II. Vatikánským koncilem. Lze jistě namítnout, že právě koncil dal biskupům a kněžím dostatek prostoru k výchově (formaci) ministrantů a současně je vybavil dostatkem podkladů. Koneckonců bude tato námitka logická, neboť právě změny, které přinesl koncil ve vztahu k liturgii, jsou velmi pozitivní, a lze je hodnotit jako nadčasové. Vzniklo přeci velké množství textu, který pojednává o službě laiků při liturgii.

Zamysleme se však, zda jsou ministranti schopni číst koncilní dokumenty a rozumět jim. Není tedy ani praktické, aby každý z kněžích užíval koncilní dokumenty při vedení ministrantů dle svého uvážení a dle

³⁰ BLOKŠA J., *Ministrant Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*, Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1939, str. 9.

³¹ PAVEL VI., *Sacrosanctum Concilium*, kap. 29.

³² PAVEL VI., *LITTERAE APOSTOLICAE, MINISTERIA QUAEDAM*, čl. II.

³³ PAVEL VI., *LITTERAE APOSTOLICAE, MINISTERIA QUAEDAM*, čl. III.

³⁴ VŠEOBECNÉ POKYNY K ŘÍMSKÉMU MISÁLU čl. 98,99

³⁵ Tamtéž čl. 100

³⁶ PAVEL VI., *Sacrosanctum Concilium*, kap. 29.

svých časových možností. Navíc se nabízí otázka, proč v době, kdy bylo v kostelích větší množství věřících a více ministrantů než v současnosti, byla daleko intenzivnější potřeba zabývat se sepisováním knih, které se týkaly služby ministranta, včetně existence katolického spolku ministrantů Legio angelica.

Jistě je na místě námitka, že větší množství literatury, věřících v kostelích a ministrantů při mších nesvědčí o kvalitě. Ale přece již Matouš ve svém evangeliu na mnoha místech připouští růst plevelů současně s pšenicí (srov Mt 13. 25–40).

Ve srovnání s knihami [1] a [9] se jeví dostupné pokoncilní knihy [17] a [18], týkající se ministrantské služby, jako dobré příručky, nicméně pravděpodobně nejsou schopny v ministrantovi vzbudit nic víc než jen vztah k plnění daných povinností. Vždyť již úvodní kapitola [9] říká: *“Vám hoši je věnována tato příručka liturgická, abyste se naučili dobře ministrovat při Mši svaté. Potřebovali jsme jí již dlouho, ale bylo zapotřebí určité zkušenosti, abychom vám mohli dáti do rukou něco, co by za to stálo a co by vyhovovalo všem potřebám. Na této příručce pracovalo se téměř 7 let. ...”*³⁷

Pro obhajobu podoby dnešních dokumentů, které jsou k dispozici k provázení ministrantů, je ale nutno se objektivně tázat, zda je legitimní, abychom po našich dětech vyžadovali vstřebání cca 230 stran textu oproti 150 stranám.

Je tedy na místě otázka, zda pro naše malé Boží služebníky nemůžeme dělat víc jinak než předkládáním desítek stran textu. Dalším naším zjištěním je, že v průběhu II. Vatikánského koncilu vznikla celá řada velmi kvalitních dokumentů, které však zůstaly pouze konstitucemi, deklaracemi a dekrety. Jejich praktická aplikace je však do jisté míry „nedotažena“, pomineme-li drobné pokusy zmíněné v uvedených knihách.

³⁷ LEGIO ANGELICA, *Liturgická příručka pro ministranty*, Praha: Československá akciová tiskárna v Praze, 1934, str.5.

2 MINISTRANT

2.1 Osobnost ministranta

Z praktických důvodů, zejména však proto, že podrobný rozbor pojmu „osobnost“ překračuje rozsah a obsahovou stránku této práce, nebude se touto činností práce zabývat. Nicméně je vhodné si alespoň v kostce připomenout, jak je pojem „osobnost“ obecně definován. *„Osobnost je soustava vlastností, charakterizujících celistvou individualitu konkrétního člověka, zaměřeného na realizaci životních cílů a rozvinutí svých možností ve společnosti.“*³⁸

Pouze z důvodu rámcové potřeby této definice je použití encyklopedie Wikipedia jako zdroje oprávněné.

Výše uvedená definice osobnosti však explicitně nepojednává o jejím vztahu k ministrantské službě.

Inspiraci opět můžeme čerpat z Liturgické příručky pro ministranty: *„Hoši – ministranti z „Legio angelica“ nejsou však jen čestnou tělesnou gardou Krista-Krále. V nich musí vládnouti i vojenský duch poslušnosti a kázně, který dobývá a vítězí. Lépe než zvony a varhany, lépe než krásný zpěv a dlouhá kázání dovede často hlouček vzorných ministrantů přivábiti lidi do kostela. Kdekoliv totiž v chrámu Páně ministranti konají svůj úřad pečlivě, tam se brzy o tom příznivě mluví a každý je chce vidět.“*³⁹

Pomineme-li archaické podání výše uvedené definice, pak jistě musíme uznat, že popisuje veškeré „potřebné“ vlastnosti, které charakterizují osobnost ministranta. Nabízí se však celá řada otázek, zda jsou dnešní děti schopné splnit tak „náročné“ požadavky, a zda je vůbec byly schopné plnit již v době, kdy příručka pro ministranty vznikla. Výše uvedené znění se tak může jevit pouze jako přání autora, který logicky chtěl v ministrantech spatřovat kluky s ideálními vlastnostmi, kteří by se právě jimi vymykali již tehdejšímu vnímání běžného kluka.

Bohužel dnes nemáme k dispozici relevantní průzkum, který by nám odpověděl na výše uvedené otázky. Lze se však oprávněně domnívat, vycházející i ze zkušenosti otce tří synů – ministrantů, že obecné prostředí, v němž běžný dnešní kluk vyrůstá (rodina, škola, kamarádi), bylo, je a pravděpodobně i bude to, které utváří v dítěti jeho názory a postoje v raném věku. S rostoucím věkem pak role rodičů (rodiny) a dalších morálních autorit (učitele, kněze atd.) ustupuje do pozadí a nabývají na významu jiné vzory. K tradičním autoritám se pak spíše obrací s despektem a kritickým pohledem.

³⁸ [www.wikipedia.cz](https://cs.wikipedia.org/wiki/Osobnost) [online]. 2023 [cit. 10. 01. 2023]. *Osobnost*. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Osobnost>

³⁹ LEGIO ANGELICA, *Liturgická příručka pro ministranty*, Praha: Československá akciová tiskárna v Praze, 1934, str.9.

Dítě se dostává do puberty, kterou velmi trefně popsal ve svém citátu Marek Eben: „Možná, že puberta je jeden z nástrojů, jak příroda pečuje o lidský rod, aby nevyhynul. Protože člověk by asi nikdy dobrovolně neopustil to bezpečí vlastní rodiny, kde je o něj postaráno milujícími rodiči a rodiče by asi těžko přenesli přes srdce, že to rozkošné a bezproblémové dítě najednou odchází. Ale pak přijde spásná puberta a z toho rozkošného dítěte se stane nesnesitelný jedinec, který opovrhne svými rodiči, jejich hudbou, jejich oblečením, jejich životním stylem, takže nakonec jednou, když praští dveřmi a odejde, rodiče to jakž takž přežijí. Co je zajímavé, že hned venku na toho nesnesitelného jedince čeká jiný nesnesitelný jedinec, ovšem opačného pohlaví, který také před chvílí někde praští dveřmi a ti dva nesnesitelní pocítí k sobě tak neuvěřitelnou náklonnost, že spojí své životy a stanou se z nich ti báječní milující rodiče, od kterých by žádné dítě neodešlo, nebýt puberty. Je to podle mě velmi rozumné, a co příroda dělá, dobře dělá.“⁴⁰

Je tedy logicky velmi obtížné, kdy se v kostele setkávají různé věkové skupiny ministrantů, realizovat jejich formaci v duchu ministrantské příručky. Řešení se zdá být pravděpodobně relativně jednoduché, nicméně ve svých praktických důsledcích poměrně složité – musíme přizpůsobit svoje počínání a chápání prioritám, vzorům a v mnoha případech i technologiím, v nichž a s nimiž žijí naši ministranti. Ale to si myslím, muselo být realizováno i v dobách, kdy Blokša vydal svůj „návod“ pro ministranty a v době působnosti Legio angelica. Faktem však zůstává, že v dnešní době, kdy nás naše děti předbíhají ve znalostech informačních technologií, v době, kdy třídit informace na ty, které se dají použít a které lze objektivně prohlásit za „fake“, klade na všechny zúčastněné v roli vychovatele a vychovávaného velmi vysoké nároky na každého z nás, a zejména pak na církve, která stojí na tradicích a tradičních hodnotách.

Jsem přesvědčen, že osobnosti ministranta jistě neprospěje přístup, který jej do jisté míry vyčleňuje z kolektivu jeho kamarádů tím, že se z něj pokouší „vytvořit“ jakousi „výjimečnou“ osobnost. Toto „odlišení“ nabývá na významu v současném profánním světě, v němž ubývá věřících, a dítě si zde nepřipadá jako výjimečné, ale naopak vyloučené.

Proto je nezbytné hledat jiné cesty tak, jak je hledal i ve své době Otec a učitel mládeže sv. Jan Bosco, abychom naše ministranty neztráceli v okamžiku, kdy mají pocit, že si k nim neumíme najít cestu, případně se naše cesty, pro ně nepochopitelně, rozcházejí.

⁴⁰ Citáty slavných osobností [online]. 2023 [cit. 21. 01. 2023]. Dostupné z: <https://citaty.net/citaty/264215-marek-eben-mozna-ze-puberta-je-jeden-z-nastroju-jak-priroda/>

2.2 Přístupy ministranta k aktivní službě při liturgii

Velmi závisí na mnoha faktorech a vlivech, jejichž vzájemná interakce může působit pozitivně i negativně podle osobnosti a motivace ministranta. Jejich výčet jistě není úplný, ale vychází jak z osobní zkušenosti se službou u oltáře, tak ze zkušenosti otce tří ministrantů. Dovolím si tedy nabídnout několik přístupů, které vychází z dlouhodobého sledování výkonu služby ministrantů u oltáře ve farnosti Slavičín a komunikace s nimi.

2.2.1 „Vedoucí“

V každé skupině musí být někdo, kdo určuje pravidla, komunikuje jak s těmi „pod sebou“, tak i s těmi „nahore“.

Pan farář má vždy „talent“ na výběr někoho, na koho se může spolehnout, a vloží na jeho bedra starosti spojené s fungováním tak různorodé skupiny, jakými ministranti jsou. Obvykle se jedná o nejstaršího ministranta, který má nejvíc zkušeností, a je tedy přirozené, že bude ochoten je předat svým mladším a méně zkušeným „kolegům“. Tím se pan farář zbaví těchto starostí a přirozeně očekává od takového kluka, že se bezproblémově této významné role zhostí. Je to přece, podle vnímání pana faráře, pocta, takže nelze očekávat žádné problémy.

Ale nabízí se hned celá řada otázek:

- Zvládnutí role vedoucího.

Být schopen své okolí motivovat bez toho, aniž by bylo nutno používat příkazy, zákazy a nařízení, je náročný proces i pro mnoho dospělých. Pokud do takové role zapojíme dítě, není možno očekávat, že se jí zhostí se zkušeností top manažera. Je tedy potřeba stát na blízku a být připraven zasáhnout tak, aby negativní efekt nebyl negativním na kohokoliv z ministrantské skupiny. Obvykle takovému „neúspěšnému vedoucímu“ bude vyčítáno, že se ministranti neúčastní mši tak, jak je potřebuje pan farář, na některých mších je jich moc, na některých je jich zase málo.

- Zvládnutí role učitele a schopnost zastoupit pana faráře v edukační roli.

Pokud v roli „učitele“ neuspěje, pak jak on sám, tak i jeho okolí, včetně pana faráře vnímají takového ministranta jako neúspěšného. Ale on přece není neúspěšný, on prostě jen není učitelem. Obvykle takovému „neúspěšnému učiteli“ bude vyčítáno, že ministranti nic neumí a všechno musí dělat pan farář, dělají zmatky při mši atd.

- Objektivní znalost pravidel pro konání liturgie a schopnost reakce na „přání“ pana faráře.

Tato otázka velmi úzce souvisí s historií služby „vedoucího“, který musí velmi dobře ovládat průběh liturgie v jednotlivých liturgických obdobích, musí se velmi dobře orientovat v práci s misálem, a v neposlední řadě musí velmi dobře znát a předvídat přání a požadavky pana faráře. Poměrně hodně (i nesplnitelných) úkolů pro kluka, který ničím takovým v životě nebyl.

2.2.2 „Pasažer“

V této skupině se objevují ti, kteří byli do role ministranta „přirozeně delegováni“ rodinou. Naplnili tak očekávání rodiny, v níž ministroval děda, tatínek, takže musí i syn. Pokud někdo z rodičů či prarodičů navíc vykonává či vykonával některou ze služeb v kostele (schola, kostelník, varhaník, ministrant, akolyta atd.), neočekává od dítěte výkon ministrantské služby jen rodina, ale i širší okolí. Tato očekávání jsou významnější právě v menších městech a na vesnicích. Jejich nenaplnění často bývá jakousi „rodinnou tragédií“ a „selháním výchovy v rodině“.

Pokud se dítě přizpůsobí těmto očekáváním, pak se může stát, že se „usadí“ v roli „pasivního pozorovatele“, který splní pouze to, co se mu nadiktuje tak, aby na něj „nebyly stížnosti“, případně se s rostoucím věkem bude situovat do role rebela.

Faktem je, že při správném přístupu okolí i pana faráře se z něj naopak může stát zodpovědný ministrant, který má skvělé znalosti mešního řádu.

2.2.3 „Hujer“

V této skupině nacházíme ty, kteří se z jakéhokoliv důvodu chtějí podílet na důležitosti postavení pana faráře a chtějí mít „podíl na výhodách služby u oltáře“. Mám na mysli zejména vážnost u starších věřících, pokud si svou roli budou plnit zodpovědně, mohou se stát ve vyšším věku součástí farní rady, což opět „zvýší“ jejich prestiž.

Zde můžeme nacházet osoby, které se z jakéhokoliv důvodu neprosadily v jiných oblastech života, a svým přístupem zaujaly pana faráře, přesvědčily ho o potřebnosti „jejich služeb“. Obvykle plní bez výhrad všechny (i nevyřčené) požadavky pana faráře a snaží se „zastínit“ všechny ostatní. Není příliš nakloněn spolupráci s ostatními, úkoly a povinnosti se snaží vykonávat sám.

2.2.4 „Služebník“

Službu chápe jako součást svého života, u oltáře je mu viditelně dobře. Je ochotný, snaží se rozšiřovat svoje znalosti tak, aby se s nimi, podle svých možností, dělil s ostatními. Krása liturgie je pro něj velmi důležitá, protože si uvědomuje význam své služby.

S takovým ministrantem je radost spolupracovat, vytváří prostředí pohody, která přispívá k průběhu liturgie. Rád se obklopuje těmi, kteří jsou ochotni jít podobnou cestou, jako on. Nemá problém, pokud

jej není vidět v čele ministrantů. Dobrý služebník se nemusí stát dobrým „vedoucím“, byť jistě budou snahy jej do této role ve vyšším věku situovat, protože lepšího ministranta pan farář nemá.

2.3 Služba ministranta z pohledu společenství

Ministrant je vnímán jako nedílná součást liturgie. V případech, kdy je u oltáře málo nebo žádný ministrant, vnímá tento stav společenství jako významný problém v průběhu liturgie, protože pan farář musí vykonávat i úkony, které již tradičně patří mezi činnosti ministranta.

Bývá i obvyklé, že některé úkony ani není možno realizovat, neboť je k nim nezbytná přítomnost více osob kromě osoby pana faráře. Jedná se zejména o liturgické průvody konané při různých slavnostních příležitostech, okuřování atd.

Naopak při výkonu těchto činností za účasti většího počtu ministrantů společenství vnímá liturgii jako více slavnostní a povznášející. Nemalou zásluhu proto na tomto pohledu mají právě ministranti. Na druhou stranu společenství od nich oprávněně očekává slavnostní a bezchybný výkon jejich služby, což s sebou přináší nemalé nároky na jejich znalosti, ukázněnost a v neposlední řadě i motivaci k tomu toto všechno moci, chtít a umět.

Dovolím si, kromě vlastních zkušeností, a výstupů z diskuse s farníky naší farnosti, opět vzít k inspiraci k pojednání k této kapitole Blokšova Ministranta [1] a Liturgickou příručku pro ministranty [9].

Například obraz vlivu ministrantské služby na společenství lze nalézt v Liturgické příručce: *„Lépe než zvony a varhany, lépe než krásný zpěv a dlouhá kázání dovede často hlouček vzorných ministrantů přivábiti lidi do kostela. Kdekoliv totiž v chrámu Páně ministranti konají svůj úřad pečlivě, tam se brzy o tom příznivě mluví a každý je chce viděti. Ba často se již stalo, že u mnohých lhostejných katolíků byl pohled na zbožné ministranty prvním popudem k obrácení.“*⁴¹ nebo u Blokši: *„Aby se toho vhodněji dosáhlo, jistě bude užitečné, aby se zbožní a dobře vychovaní hoši vybírali ze všech tříd věřícího lidu, aby nezištně a rádi, zbožně a vytrvale přísluhovali u oltáře. Tento úkol měl by býti ve velké vážnosti u rodičů, a to i u rodičů vyššího postavení a vzdělání.“*⁴²

⁴¹ LEGIO ANGELICA, *Liturgická příručka pro ministranty*, Praha: Československá akciová tiskárna v Praze, 1934, str.9.

⁴² BLOKŠA J., *Ministrant Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*, Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1939, str. 8.

3 SLUŽBA MINISTRANTA – MOTIVACE, VLIVY

3.1 Osobní motivace

Jistě by bylo krásné, kdybychom mohli říci, že každý z ministrantů, ať už se jedná o kluky či dívky jsou vnitřně motivováni ke službě u oltáře podobně, jak je uvedeno v Liturgické příručce: *„Božským, nebeským vzorem našemu hochu – ministrantu musí být v první řadě sám Syn Boží Ježíš Kristus, a to zvláště ve svých letech chlapeckých.“*⁴³

Současně lze mezi vzory pro ministranty zařadit i velmi známé výjimečné osobnosti z dějin. Vzpomeňme například svatého Václava, který konal službu u oltáře na Budči, na Tetíně a v Praze. Bezpochyby jedním z nejznámějších, nejen z důvodu zakomponování jeho jména do názvu ministrantského časopisu, patří svatý Tarsicius, patron ministrantů, římský hoch, který byl svými pohanskými kamarády po zjištění, že se jedná o křesťana, surově ubit, když se snažil zajatým křesťanům přinést eucharistii jako poslední svaté přijímání. V našem kostele, který je zasvěcen svatému Vojtěchovi a svaté Cecilii, nelze opomenout osobu svatého Vojtěcha, který svou ministrantskou službu začal mezi klášterními žáky v německém Magdeburku, kde se připravoval na kněžskou dráhu. Nelze zde však opomenout i další osobnosti, zejména svatého Tomáše Akvinského a rovněž i svatého Jana Nepomuckého.

Žádný ze světců bez toho, aniž by začínající ministrant byl seznámen s jeho příkladem spočívajícím zejména v jeho životě, nemůže sám od sebe vstoupit do našeho života. Musíme jej tam nejen pustit, ale lépe jej tam pozvat například tak, jak to udělal svatý Stanislav Kostka, jenž svůj život již ve 14 letech zasvětil Panně Marii a *„Láska ta byla tak vroucí, že si vyprosil zvláštním listem v Římě, aby si ho odvolala do nebe na její svátek 15. srpna.“*⁴⁴

Pokud by však celá příprava ministranta probíhala striktně podle Ministrantské knížky, jistě by se náš ministrant v „období ministrování“ se všemi významnými vzory „setkal“, byť si reálně nelze představit, že se každý rok své služby po dobu sedmi let ministrant seznamuje vždy s jedním z významných světců.⁴⁵ Nereálnost této představy lze doložit právě tím, že hovoříme o motivaci, která by měla ministrantovi „vdechnout“ jeho touhu po službě u oltáře, a v poměrně krátké době jej seznámit s těmi, kteří konali tuto službu před ním a těmi, které si náš Pán právě proto tolik zamiloval, a v nichž by malý kluk mohl nalézt svůj vzor.

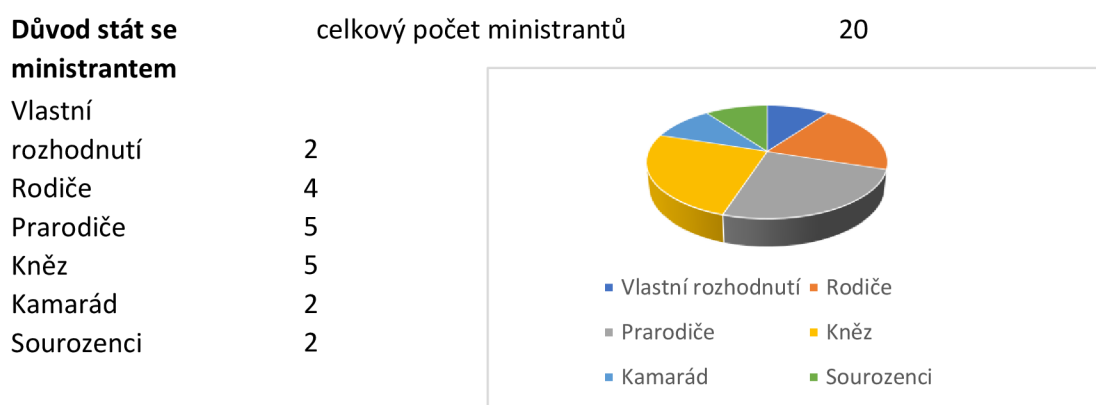
⁴³ LEGIO ANGELICA, *Liturgická příručka pro ministranty*, Praha: Československá akciová tiskárna v Praze, 1934, str.17.

⁴⁴ LEGIO ANGELICA, *Liturgická příručka pro ministranty*, Praha: Československá akciová tiskárna v Praze, 1934, str.24.

⁴⁵ JANŠTA J., *Ministrantská knížka*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 2000, str. 34.

Proto je vnitřní motivace ministranta tak důležitá a může ji významně ovlivnit prostředí rodiny, kněz a v neposlední řadě i křesťanská výchova, jejímž prostřednictvím nám Pán pomáhá seznámit se s jeho plány s námi.

V průběhu zpracování této práce bylo rovněž provedeno zmapování důvodů, které vedly „naše“ ministranty ve farnosti stát se ministrantem. Výsledky nejsou ani tak překvapivé, spíše je vhodné k nim přidat i informaci o době, po kterou ministrant „zůstal“ ministrantem, neboť obě informace společně pak vytvářejí skutečný obraz o skutečné motivaci ministranta.

Obrázek 1. Analýza důvodů stát se ministrantem

3.2 Rodina

„Rodina je základní buňkou života společnosti. Je to přirozená společnost, v níž jsou muž i žena povoláni k tomu, aby se sobě navzájem dávali v lásce a v daru života. ...Rodina je společenství, v němž se lze již od mládí naučit mravním hodnotám, začít uctívat Boha a správně užívat svobody. Rodinný život je uváděním do života společnosti.“⁴⁶

Na tomto místě by se v současné době jistě nabízela úvaha o aktuálnosti či neaktuálnosti výše uvedených definic. Určitě by tato úvaha byla zajímavá a v mnohém i potřebná, nicméně, právě s ohledem na její význam, by si zasloužila rozsah, který by významně překročil jak rozsah, tak na počátku definovanou obsahovou stránku této práce. Proto se nadále přidržíme tradičního, na křesťanských tradicích, založeného pojetí rodiny. Tento postup nachází rovněž oporu v dokumentech II. Vatikánského koncilu, např. v Gravissimum Education (nebo také Deklarace o křesťanské výchově),

⁴⁶ Katechismus katolické církve, §2207.

vyhlášenou 28. 10. 1965 papežem Pavlem VI.: „*Poněvadž rodiče dali dětem život, mají velmi přísnou povinnost je vychovávat. Proto mají být uznáváni za jejich první a hlavní vychovatele.*“⁴⁷

Roli rodiny při křesťanské výchově mládeže se věnuje Encyklika papeže Pia XI. O křesťanské výchově mládeže, v níž se praví: „... *křesťanská výchova je věcí nesmírně důležitou nejen pro jednotlivce, nýbrž také pro rodinu a společnost, síla a hodnota rodiny a společnosti skutečně tkví jen v hodnotě a síle jedinců, kteří, jak známo, tvoří rodinu a společnost.*“⁴⁸

A dále pak: „... *Na prvním místě je rodina, jež jest ustanovena a zřízena samým Bohem, aby plodila a vychovávala potomstvo.*“⁴⁹

Jak se na význam a lidský přesah výchovy v rodině dívá církev, je zřejmé z další části Encykliky O křesťanské výchově mládeže: „*Nemůže tedy býti v pravém slova smyslu výchovou taková výchova, která by cele nevedla k poslednímu cíli. Proto v tomto řádu světa, jak jej zařídila Prozřetelnost Boha - když se zjevil ve svém jednorozeném Synu, jenž jediný je „cesta, pravda a život“ – nemůže býti plná a dokonalá výchova leč křesťanská.*“, a tamtéž dále: „... *síla a hodnota rodiny a společnosti skutečně tkví jen v hodnotě a síle jedinců, kteří, jak známo, tvoří rodinu a společnost.*“⁵⁰

K výše uvedeným odborným zkušenostem si dovoluji přispět svým autentickým zážitkem z pohledu dítěte, kdy, pokud si vzpomenu na svou „křesťanskou“ výchovu svých rodičů, musím objektivně přiznat, že na jedné straně byla „situována“ do prostředí strachu z toho, jaký budou mít dopad naše návštěvy kostela, návštěva výuky náboženství a tím otevřená prezentace naší případné víry na naše další možnosti studia a profesní možnosti rodičů. Na straně druhé mi bylo vštěpováno, že „víra je jen pro slabé a neschopné“. S tímto „mixem“ a s těmito „základy“ mé výchovy jsem přišel do křesťanské rodiny své budoucí manželky a byl konfrontován s jejím otcem, s kterým jsem se nejméně jednou pustil „do křížku“ ohledně smyslu víry, která pro mne, právě na základě přesvědčení vštěpované mými rodiči, „byla nesmysl“. Při svých středoškolských a vysokoškolských studiích jsem měl poměrně blízko ke spolužákovi, který stejně, jako moje budoucí žena, pocházel z křesťanské rodiny, dokonce z rodiny, z níž vyšel jeden kněz. S tímto spolužákem jsme mnohokrát probírali (v počátcích spíše „bojovali“) otázky víry a vztahu k Bohu.

⁴⁷ PAVEL VI., *Gravissimum educationis*, [online], 2023 [cit. 04. 02. 2023]. Dostupné z: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651028_gravissimum-educationis_cs.html

⁴⁸ PIUS XI., *O křesťanské výchově mládeže*, Olomouc: Matice Cyrilometodějská Olomouc, 1947, str. 7.

⁴⁹ PIUS XI., *O křesťanské výchově mládeže*, Olomouc: Matice Cyrilometodějská Olomouc, 1947, str. 9.

⁵⁰ PIUS XI., *O křesťanské výchově mládeže*, Olomouc: Matice Cyrilometodějská Olomouc, 1947, str. 7.

Zde jsem si po letech uvědomil, jak má náš Pán s každým z nás svůj plán, a umí nahradit to, co v nějakém okamžiku absentuje, či je nedostatečné. Mnoho let již děkuji Pánu za to, že pro mne, stejně, jako pro svatého Pavla, uměl najít moji cestu k sobě, a z člověka, který byl horlivým odpůrcem víry, se stal praktikující křesťan. Jsem velmi vděčný za to, že toto všechno Bůh „stihnul“ tak, že naši svatbu jsme si již s mou budoucí ženou nedokázali představit jen jako občanskou na národním výboru a narození našich synů již proběhlo do křesťanské rodiny.

Pokud si k této své zkušenosti z dětství a dospívání, přidám i zkušenost rodiče tří synů, musím konstatovat, že vliv rodiny na dítě je naprosto klíčový v období dětství. V období dospívání pak je dítě citlivější na ostatní vzory, zejména mimo rodinu v okruhu svých vrstevníků. Lze však objektivně předpokládat, že základy jeho výchovy jsou natolik pevné, že i výběr vzorů v tomto období proběhne bez zásadnějších negativních následků.

Na závěr této kapitoly lze rodičům, kteří si nedokáží uvědomit důležitost výchovy dítěte v rodině, případně přípravu k ní zlehčují, nabídnout citaci z encykliky Divini illius magistri: *„Na svobodná povolání a na veřejná postavení, a to jsou konečně věci málo významné, se lidé připravují dlouhými studii, namáhavým cvičením a důkladnou průpravou; kdežto do výchovy dětí, jež je skutečně hlavní povinností rodičů, se přechetní rodiče odvážně pouštějí téměř bez veškeré přípravy, neboť jsou příliš zabaveni hmotnými věcmi a starostmi.“*⁵¹

3.3 Křesťanská výchova

Předchozí kapitoly pojednávají o vlastní motivaci, motivaci v rodině a o vzorech v osobě či osobách kněze musí logicky vyústit v pojednání o vlivu náboženské výchovy. Nicméně je potřeba si uvědomit, že na dítě nebude ani jeden z vlivů působit samostatně a izolovaně. Při formování dítěte se budou uplatňovat všechny vlivy současně s větší či menší intenzitou, která bude, mimo jiné, závislá i na věku dítěte.

V předchozí části práce jsme se zabývali vlivem rodiny, kterou chápe jako klíčovou i Deklarace o křesťanské výchově, v níž se mimo jiné uvádí: *„Výchovný úkol sice náleží především rodině, je však potřeba, aby při něm pomáhala celá společnost.“*⁵² Současně však ukládá povinnost výchovy i církvi: *„Zvláštním způsobem se povinnost výchovy týká také církve, nejen proto, že jí jako jedné z lidských společností je třeba přiznat schopnost poskytovat výchovu, ale hlavně proto, že má úkol všem lidem*

⁵¹ PIUS XI., *O křesťanské výchově mládeže*, Olomouc: Maticе Cyrilometodějská Olomouc, 1947, str. 36.

⁵² PAVEL VI., DEKLARACE O KŘESŤANSKÉ VÝCHOVĚ, [on-line], 2023 [cit. 24. 03. 2023], kap. 3. Dostupné z: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651028_gravissimum-educationis_cs.html

*hlásat cestu spásy, věřícím zprostředkovat Kristův život a neustálou péčí jim pomáhat, aby mohli dospět k plnému rozvinutí tohoto života.*⁵³ a dále pak: „*Svým dětem je tedy církev jako matka povinna poskytnout takovou výchovu, aby byl celý jejich život naplněn Kristovým duchem. Zároveň však poskytuje činnou pomoc všem národům na podporu všestranného zdokonalení lidské osoby, k blahu pozemské společnosti a k lidštvějšímu uspořádání světa.*“⁵⁴. K plnění svého úkolu má církev používat „*všechny vhodné prostředky, hlavně však ty, které jsou jí vlastní*“⁵⁵

Samotnou hloubku a dopad výchovy lze chápat ve dvou rovinách. Jako přirozenou výchovu, jejímž prostřednictvím člověk přijímá, osvojuje a uplatňuje přirozené životní hodnoty, a jako nadpřirozenou (křesťanskou) výchovu, která dává člověku, díky křtu, nadpřirozenou schopnost přijímat, osvojovat a uplatňovat nadpřirozené životní a věčné hodnoty. Byť jsou jednotlivé kapitoly, které pojednávají o vlivu stát se ministrantem, odděleny do samostatných částí, je zřejmé, že všechny vlivy, kterými působíme na dítě v jeho jednotlivých fázích vývoje, působí ve vzájemné symbióze.

V křesťanské výchově můžeme tedy na straně jedné spatřovat pevný základ pro vznik opravdového a dokonalého křesťana, na straně druhé v ní nacházíme, prostřednictvím Církve, neutuchající studnici inspirace k tomu, aby „*člověka povznášela a utvářela k nadpřirozenému ctnostnému životu v Kristu*“⁵⁶

Před časem náš pan farář sdílel na svém facebook profilu zamyšlení slovenského kněze a spisovatele Karola Lovaše, který dokládá a rozvíjí vše výše uvedené. Vzhledem k hlubokému obsahu tohoto příspěvku si jej dovolím citovat celý: „*Křtil jsem rodičům, kteří nechodí příliš do kostela. V neděli jsem potom o nich kázal. Možná byste mi řekli: „Ten pokřtí každého i těm, kteří nechodí.“ Máte pravdu. I vám pokřtím. Snad jste byli vzorná katolická rodina a dnes tu většina z vás sedíte sami bez dětí a vnoučat. Kde jste udělali chybu? Možná jste žádnou neudělali. Taky tu nesedíte od svých patnáctin. Obvykle vás sem přivedla nějaká krajní situace ve vašem životě. Křtíme nejen pro to, co je, ale především pro to, co bude, může být. Jsou to otevřené dveře, každý jimi vejde v jiný čas, důležité je vědět, že jsou. Znáám hodně rodičů, kteří nutili své děti křtít, mít svatbu v kostele. Často děláme z Pána Boha hlupáka. Nechejme něco i na něm. Stačí, že pootevřeme dveře a budeme žít naši víru, jak nejlíp umíme, aby ti druzí neměli důvod nevěřit, když nás vidí a poznají. My jsme tou nejdokonalejší reklamou nebo antireklamou na Boha. Když budeme za v nejbližší době někomu „čistit žaludek“, že nechodí do kostela, včas se zastavme. Možná ti chudáci mají jen smůlu, že jako příklad věřícího člověka poznali nás. Bůh*

⁵³ PAVEL VI., DEKLARACE O KŘESŤANSKÉ VÝCHOVĚ, [on-line], 2023 [cit. 24. 03. 2023], kap. 3. Dostupné z: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651028_gravissimum-educationis_cs.html

⁵⁴ tamtéž

⁵⁵ tamtéž

⁵⁶ PIUS XI., *O křesťanské výchově mládeže*, Olomouc: Matice Cyrilometodějská Olomouc, 1947, str. 50.

užívá dvě základní pracovní metody – přijetí a inspiraci. Dobře ví, že čím víc by křičel, tím méně bychom ho slyšeli a poslouchali. Co tak je taky vyzkoušet? A do té doby můžeme zpytovat svědomí. Ne těch druhých, vlastní. Někde jsou v něm ukryta důležitá slova: „Mea culpa.“ Začátek každé úspěšné revoluce a nového života závisí právě na nich.“⁵⁷

Při poslechu tohoto zamyšlení je třeba si uvědomit sílu příkladu, kterým působíme na své okolí, aniž si to uvědomujeme. Jestliže nám někdo předloží takto hlubokou a stručnou rekapitulaci, nezbyvá než na ni reagovat právě zmíněným zpytováním. Jistě lze namítnout, že jsme schopni této reflexe až v dospělém věku, ne tak naši ministranti. Ale my na ně působíme právě svým příkladem, oni jsou konfrontováni „s naší vírou a životem podle ní.“ Jistě můžeme vytvářet celou řadu výchovných systémů, ale tím nejsilnějším výchovným systémem je náš příklad.

3.4 Kněz

Jestliže zvažujeme, zda a jaký vliv může mít kněz na motivaci ministranta stát se služebníkem u oltáře, měli bychom se alespoň krátce zamyslet nad vztahem kněze a společenství jako takového a odpovědět si na otázky, co vlastně od kněze společenství očekává a naopak, co od společenství očekává kněz.

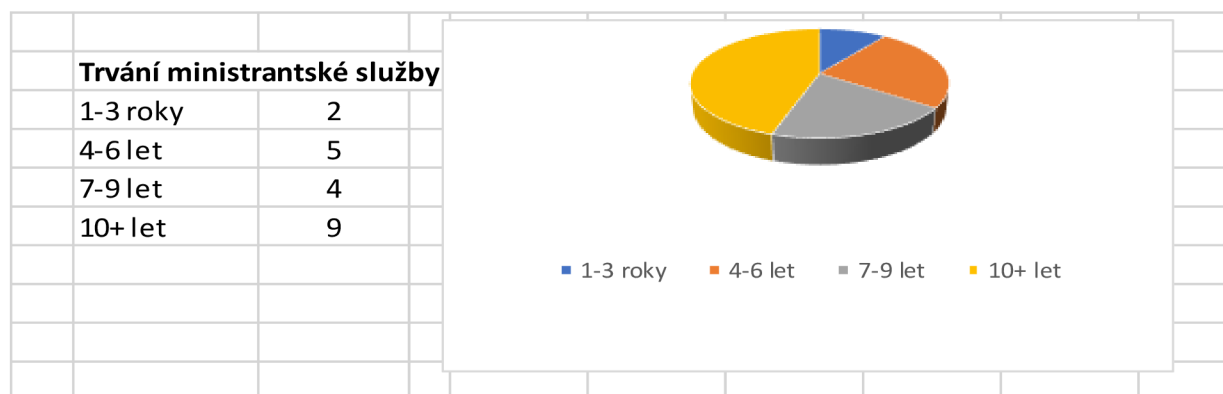
? Odpověď na otázku, kým je vlastně kněz pro společenství, najdeme v dokumentech II. Vatikánského koncilu, například v dogmatické konstituci druhého vatikánského koncilu o církvi *Lumen gentium*: „Podle stupně služby se podílejí na úkolu jediného prostředníka Krista a hlásají všem Boží slovo. Svůj posvátný úřad však vykonávají zejména v eucharistické bohoslužbě neboli shromáždění, kde zastupují Krista, hlásají jeho tajemství a spojují prosby věřících s obětí jejich hlavy. V mešní oběti zpřítomňují a přivlastňují jedinou oběť Nového zákona, totiž oběť Krista obětujícího sebe sama jednou provždy Otci jako neposkvrněný obětní dar. Pro věřící kajícíky anebo nemocné vykonávají službu smíření a posily; potřeby a prosby věřících přednášejí Bohu Otci. Úřad Krista pastýře a hlavy vykonávají v mezích své moci, a tak shromažďují Boží rodinu jako bratrské společenství, oživované jedním duchem a skrze Krista v Duchu ji vedou k Bohu Otci. Jemu se klanějí uprostřed svého stáde v duchu a v pravdě. Konečně věnují své síly kázání a vyučování; co v zákoně Páně četli a prorozjímali, v to věří, v co uvěřili, tomu učí, a čemu učí, podle toho jedná.“⁵⁸

⁵⁷ LOVAŠ K., ZAMYSLENIE / MEA CULPA, [on-line], 2023 [cit. 13. 02. 2023]. Dostupné z: https://slovensko.rtvs.sk/rubriky/313487/zamyslenie-mea-culpa?fbclid=IwAR1wBZ08MXceFBVJfE-L2NuF3z5XqO9ZYmjxYyh2Wm61mSyiF6_EhFSvwAg.

⁵⁸ PAVEL VI., *LUMEN GENTIUM*, [on-line], 2023 [cit. 05. 02. 2023] , kap. 28. Dostupné z: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19641121_lumen-gentium_cs.html.

Kněz je tedy na straně jedné tím, kdo je ve výkonu své moci závislý na biskupovi a je s ním spojen kněžskou důstojností⁵⁹, na straně druhé je povolán sloužit Božímu lidu a: „V jednotlivých místních shromážděních věřícího lidu jaksí zpřítomňují biskupa, s nímž jsou důvěrně a velkodušně spojeni. Jeho povinnosti a starosti berou na sebe, pokud jim to přísluší, a v denní péči vykonávají.“⁶⁰ Je tak taky především tím, kdo s Božím lidem slaví liturgii a koná bohoslužebné úkony. Zprostředkovává tak skrze slovo a svátostná znamení věřícím účast na Velikonočním tajemství.

To, že je role kněze pro společenství, jeho rozvoj a výuku významná, vypovídá i výsledek průzkumu mezi ministranty, kdy se v naší farnosti kněz v motivaci stát se ministrantem, dělí o první příčku s prarodiči. Dá se tedy i objektivně očekávat, že kněz bude i vzorem pro ministranty. Je však nutno vzít na vědomí, že ministranti, právě v období dospívání a puberty, kriticky hodnotí své vzory. Hodnotí tak kriticky i kněze a posuzují velmi kriticky jeho chování, vystupování a v neposlední řadě i přístup k ministrantům a k výkonu jejich služby. Zde je vhodné interpretovat výsledky průzkumu zaměřeného na délku trvání ministrantské služby, do které se právě významně promítá vliv kněze. Byť je v průzkumu uvedeno poměrně vysoké procento ministrantů, kteří konají službu více než deset let, jedná se zejména o ministranty v dospělém věku (dvě z nich jsou ministrantky, které spíše splňují charakteristiku uvedenou v odst. 2.2.3 „Hujer“). Zbytek jsou pak ministranti, kteří slouží zcela výjimečně, obvykle maximálně jedenkrát týdně, v neděli. Ze zkušenosti a na základě uvedeného průzkumu nejčastěji končí svou službu ministranti v období 4 až 6 let výkonu ministrantské služby, kdy se právě dostanou do věku dospívání, a začnou se u nich objevovat kritické postoje jak k církvi, tak zejména k panu faráři.

Obrázek 2. Délka trvání ministrantské služby

⁵⁹ PAVEL VI., *LUMEN GENTIUM*, [on-line], 2023 [cit. 05. 02. 2023], kap. 28. Dostupné z: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19641121_lumen-gentium_cs.html.

⁶⁰ *tamtéž*

4 ANALÝZA FORMAČNĚ – VZDĚLÁVACÍHO PROCESU

S ohledem na fakta uvedená v předchozích odstavcích jsme pojem formace ministrantů rozšířili i o pojem vzdělávání, neboť formaci vnímáme na úrovni duchovní orientace osobnosti (zde osobnosti ministranta) a vzdělávání na úrovni znalostní orientace, tedy i orientace v oblasti formálních pravidel, tradic, předpisů a formulářů. Vhodným propojením obou částí ve formačně – vzdělávacím procesu tak můžeme zajistit zvýšenou motivaci ministrantů k jeho absolvování.

Z důvodů, že jak ve farnosti, tak ani v relevantním okolí (diecézi) nejsou pro ministranty realizovány žádné formačně – vzdělávací aktivity, je rozumné provést alespoň elementární analýzu současného stavu, která by měla přinést odpovědi na možná rizika a přínosy případného nově navrženého stavu.

4.1 SWOT analýza současného formačně – vzdělávacího procesu ve farnosti Slavičín

Silné stránky	<ul style="list-style-type: none">• Dostupnost• V počátcích služby ministranta vysoká motivace účastníka
Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none">• Neprofesionalita realizace formačně – vzdělávacího procesu• Neexistence metodických materiálů pro realizaci formačně – vzdělávacího procesu• Tlak na zvládnutí formální stránky služby bez vazby na její skutečnou podstatu• Absence „volnočasových“ aktivit ke stmelování jednotlivých skupin ministrantů
Hrozby	<ul style="list-style-type: none">• Odliv ministrantů• Nové technologie
Příležitosti	<ul style="list-style-type: none">• Nové technologie• Vytvoření vlastního ministrantského průvodce

4.2 Rozbor jednotlivých výstupů SWOT analýzy

4.2.1 Silné stránky – Dostupnost

V porovnání s požadavkem cestování účastníků kurzu MiniMiniFor a kurzu MiniFor do poměrně vzdálených destinací, je dostupnost vyplývající z konání formačně – vzdělávacích akcí přímo ve farnosti pro účastníky komfortnější, roste i motivace ministrantů se jich účastnit. Navíc ministrant absolvuje tento proces ve známém prostředí, což se může jevit, zejména v raném věku ministranta,

jako významný faktor, který opět zvyšuje jeho motivaci jak ke službě, tak k účasti na formačně – vzdělávacím procesu.

4.2.2 Silné stránky – V počátcích služby ministranta vysoká motivace účastníka

Tento faktor se jeví u malých ministrantů jako velmi významný, protože na počátku služby je jejich motivace nejvyšší právě z důvodu, kdy k samotnému zahájení služby je ministrant velmi dobře motivován svým nejbližším okolím – rodiči, prarodiči, sourozenci a kamarády. S postupem času motivace, jak je uvedeno v předchozích částech této práce, z mnoha vzájemně se podporujících důvodů, klesá. Pokud nedokážeme na tuto počáteční motivaci navázat, velmi pravděpodobně v krátké budoucnosti ztratíme tohoto ministranta.

4.2.3 Slabé stránky – Neprofesionalita realizace formačně – vzdělávacího procesu

Můžeme předpokládat, že předávání znalostí procesních náležitostí výkonu služby je i v zájmu „učitele“, tedy staršího ministranta. Na druhou stranu zvládnutí procesu formace, který by měl v začínajícím ministrantovi postupně vzbudit zájem o duchovní obsah služby, vyžaduje alespoň katechetu, který absolvoval teologické vzdělání, případně osobu, která se aktivně věnuje duchovnímu sebevzdělávání. Pokud bychom chtěli nalézt paralelu v přípravě biřmovanců, pak můžeme opět narazit, ve srovnání s přípravou na biřmování, na absenci jednotné obsahové stránky formačního procesu. Výsledkem je tak do jisté míry rezignace na realizaci formačních aktivit.

4.2.4 Slabé stránky – Neexistence metodických materiálů pro realizaci formačně – vzdělávacího procesu

Celou touto prací se v mnoha jejích částech nese jednotný problém, kterým je absence jednotných metodických materiálů, na jejichž základě by bylo možno formačně – vzdělávací proces realizovat, vyhodnocovat, a do nichž by se následně promítala zpětná vazba jak ze strany duchovního správce, ministrantů, tak i ze strany „učitele“ a společenství. Toto pak může způsobit postupně klesající motivaci ministranta, neboť se jeho služba stává stereotypní, současně mu nedokážeme nabídnout vnitřní krásu služby tím, že mu neumíme představit vzájemnou provázanost formálního výkonu služby a jejího duchovního obsahu, který se následně projeví na dokonalosti oslavy liturgie.

4.2.5 Slabé stránky – Tlak na zvládnání formální stránky služby bez vazby na její skutečnou podstatu

Ministrantům je většinou vštěpováno, že nejdůležitějším prvkem jejich služby je téměř dokonalý výkon jejich služby. Zejména při důležitých návštěvách (biskup) a při významných událostech (např. Bílá sobota), je zdůrazňování vlastního formálního nácvik jednotlivých úkonů prvořadé. Vlastní duchovní

obsah slavnosti je tak potlačen, což ve svém důsledku znamená, že při perfektním zvládnutí výkonu služby ministrant dosáhl svého „ministrantského vrcholu“.

4.2.6 Slabé stránky – Absence „volnočasových“ aktivit ke stmelování jednotlivých skupin ministrantů

Stručně lze tento prvek, který je uveden mezi slabé stránky formačně – vzdělávacího procesu, charakterizovat jako „cukr a bič“. Volnočasové aktivity by měly být ministrantům nabídnuty do jisté míry jako jakýsi druh odměny a současně jako prvek umožňující stmelení kolektivu ministrantských skupin, posílení vazeb ministrantů a pana faráře. Duchovní správce pak může těchto aktivit využít, společně s ostatními staršími účastníky, k vymýšlení ministrantských her se vzdělávací náplní, jejichž duchovní a vzdělávací obsah nemusí být na první pohled výrazně patrný. Mezi tyto aktivity lze zařadit letní ministrantské tábory, zimní lyžování či cyklistické víkendové výlety a další.

4.2.7 Hrozby – Odliv ministrantů

V „tradičních“ křesťanských rodinách byl dříve vnímán výkon ministrantské služby u kluků jako samozřejmý úkol. Obvykle postačovalo, když pan farář při mši zmínil, že je potřeba cokoli vykonat, že mu něco chybí, že pociťuje nedostatek ministrantů, a rodiny, jejichž synové ještě neministrovali, byly obvykle připraveny „vyslat“ své syny do ministrantské služby. Kluci se účastnili spolu s jejich otci i prací kolem kostela a na faře, proto jejich „nástup“ do ministrantské služby byl obvykle přirozený.

Dnešní situace je však poněkud jiná. V naší farnosti, jestliže je například ohlášena potřeba mužů na brigády kolem kostela, účastní se jich obvykle pořád stejný okruh, většinou stárnoucích pánů, již bez účasti jejich synů. Totéž je i v případě úklidu kostela, kdy tyto aktivity vykonávají převážně zralé a starší ženy. Jistě se nabízí logická odpověď, kdy mladí otcové rodin dojíždí do vzdálených měst za prací, a jejich čas je tak limitován touto skutečností. Matky pak musejí zastat u „mužské“ činnosti v rodině a pro pomoc při úklidu v kostele jim mnoho prostoru nezůstává. Víkendy pak rodiny tráví obvykle nějakou společnou činností či výlety.

Ve slavičinské farnosti se koná ve farním kostele pět mší v pracovním týdnu, jedna obvykle v sobotu a tři v neděli, dále jedna v mše v kapli v některé z okolních obcí, jeden až dva pohřby týdně, případně dvakrát měsíčně svatba. Obsazení ministrantských služeb je tak poměrně náročný úkol.

Za těchto okolností je pak logické, že případný jakkoli motivovaný pokus kluka stát se ministrantem obvykle zasáhne do chodu rodiny. Nemnoho rodin je ochotno takové vlivy akceptovat, což dříve nebo později způsobí ukončení ministrantské služby.

Řešením této hrozby může být vytvoření společenství rodin ministrantů, pořádáním jejich společných aktivit tak, aby ministrant pociťoval, že svou službou u oltáře není „vyloučen“ z chodu rodiny.

4.2.8 Hrozby – Nové technologie

Nové technologie nabízí svým uživatelům i v běžném profánním životě celou řadu rizik. Od závislosti na nich až po eliminaci potřeby osobního kontaktu s vrstevníky a kamarády a do jisté míry i únik do virtuálního světa.

Není mnoho kluků a dívek, kteří jsou ochotni akceptovat izolaci od těchto nových technologií – mobilních telefonů, tabletů, notebooků, internetu a sociálních sítí. V mnoha případech může být tento stav způsoben tím, že by ve svém okolí zůstali osamoceni.

Současně jsme my starší, kněze nevyjímaje, kteří tyto technologie neovládáme tak brilantně jako kluci a dívky v ministrantském věku, nepřijatelní pro období volného času a „mimokostelních“ aktivit, což opět může přispět k odlivu ministrantů.

Řešením mohou být ministrantské programy, které jim na jedné straně nabídnou možnost kontaktu s novými technologiemi, na druhé straně mohou ukázat i jejich škodlivost, pokud se na nich kdokoliv stane patologicky závislým. Například účast ministrantských týmů na děkanátních či diecézních počítačových turnajích může být zajímavou cestou.

4.2.9 Příležitosti – Nové technologie

Stejně, jako mohou být nové technologie hrozbou, mohou být pro formačně – vzdělávací proces ministrantů ve farnosti i příležitostí.

Ve farnosti je řada starších či bývalých ministrantů, kteří na jedné straně již působí v jiných společenstvích (například Animátoři děkanátu Valašské Klobouky), na straně druhé jsou profesně aktivními v IT oblasti, a byli by schopni připravit přijatelnou platformu pro realizaci formačně – vzdělávacího procesu využitelnou nejen pro ministranty slavičínské farnosti. Důležité je, aby tato platforma působila nejen edukativně, ale i zábavně, a vytvářela, lépe prohlubovala v ministrantech touhu po dalších stupních vzdělávacích aktivit.

4.2.10 Příležitosti – Vytvoření vlastního ministrantského průvodce

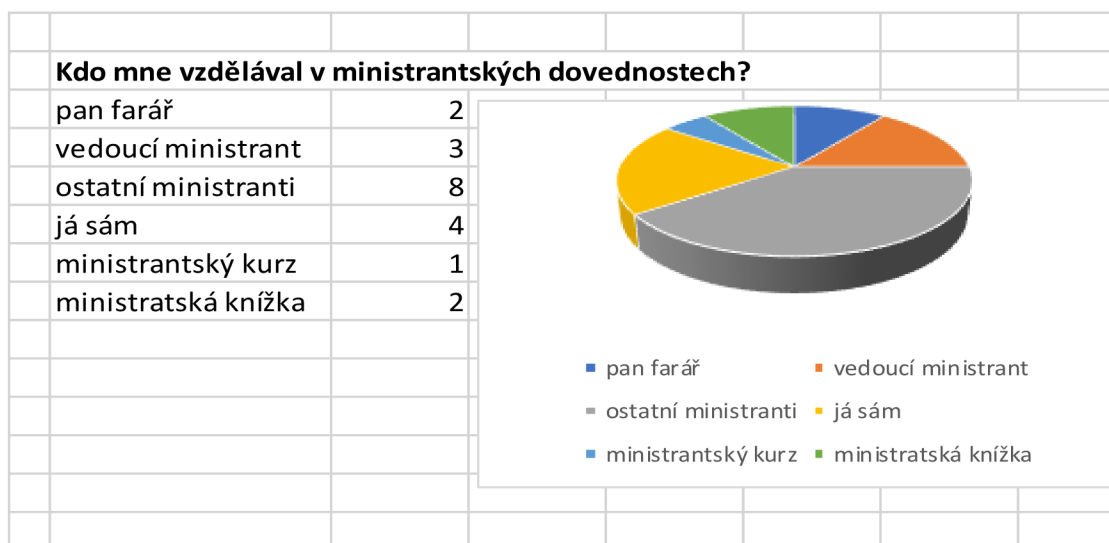
S předchozí příležitostí souvisí i tvorba vlastního průvodce ministranta nejen slavičínskou farností, ale i liturgií, který by akcentoval místní poměry (například uspořádání liturgického prostoru nejen ve farním kostele, ale i v kaplích obcí farnosti) a současně by mohl ministranta vést spolu s osobou svatého Vojtěcha, který by se tak mohl stát virtuálním průvodcem ministranta nejen v jeho službě, ale i v jeho duchovním růstu.

5 JE CO ZLEPŠOVAT

V době, kdy jsem dostal od tehdejšího faráře slavičínské farnosti Miroslava Strnada nabídku ke službě u oltáře, již měli naši dva synové za sebou službu v délce osm a pět let. Starší patřil již k výjimkám ve farnosti právě v délce služby. Kdy bylo obvyklé, že ministrant dovršením patnácti let, lépe „opuštěním“ základní školy, svou službu končí. V té době se veškeré zkušenosti a pravidla práce předávala z generací starších ministrantů na nováčky, kteří tak obvykle konali činnosti, které nebyly „vhodné“ pro starší kluky. V nich se tak zdokonalovali a byli současně motivováni se jich „zbavit“ a „vyšvihnout“ se na „vyšší úroveň“. „Postup“ obvykle „schvaloval“ vedoucí ministrant, který přiděloval ostatním ministrantům jejich činnosti a rozděloval je do služeb tak, aby se skupinky ministrantů alespoň po třech střídali vždy po týdnu, v němž daná skupinka odpovídala za výkon všech služeb – mše svaté, pohřby, svatby, křty atd. Každá skupinka měla svého vedoucího, který sledoval výkon služby jednotlivých kluků ve skupince, včetně jejich docházky.

Materiální odměnou za řádný výkon služby pak byl pro ministranty vždy jejich podíl na velikonočním vrkačování, které bylo završeno vkračováním o Bílé sobotě v domech farnosti provázené finanční odměnou od navštívených domácností. Při řádné docházce a bezchybnému výkonu služby při mších v týdnech, v kterých měl ministrant přidělenou službu v uplynulém roce měl ministrant vždy plný podíl na vybraných penězích, v opačném případě mu byla odměna krácena, což na jedné straně vedlo k některým konfliktům, na straně druhé rovněž ke zvýšení motivace být dokonalejším.

Vzdělávání se tak víceméně odehrávalo předáváním zkušeností. Takový systém lze považovat na straně jedné za efektivní, neboť příklad, jak bylo uvedeno výše, může být nejlepší školou, na straně druhé však může vést k jistému zakonzervování špatných návyků bez možnosti aktualizace výkonu služby akceptací nejlepší praxe aplikované v ostatních farnostech děkanátu či diecéze.

Právě z výše uvedených důvodů jsme se pokoušeli „pátrat“ po možnostech vzdělávání a rozvoje jednotlivých ministrantů a narazili jsme na několik limitujících faktorů:

5.1.1 Nedostupnost

Ve Valašskoklobouckém děkanátu, do nějž patří i farnost sv. Vojtěcha a sv. Cecílie Slavičín jsou akce pro ministranty soustředěny především na akce pořádané v rámci akcí pro ministranty olomoucké arcidiecéze.

V letech 2021⁶¹, 2022⁶² a 2023⁶³ pořádal či pořádá spolek MINISTRANTI ADO Z.S., který se věnuje pastoračnímu vzdělávání ministrantů v olomoucké arcidiecézi řadu, víceméně totožných akcí, které jsou, jak je patrné z jiných částí této práce, velmi problematicky dostupné pro ministranty ze vzdálenějších farností diecéze.

Z informačních letáků, které jsou vždy zveřejněny na webových stránkách diecéze a jednotlivých farností, a jsou pro úplnost i mezi přílohami této práce, je zřejmé, že jsou ministrantům pravidelně předkládány v nabídce spolku MINISTRANTI ADO Z.S. zejména následující akce⁶⁴:

Akce	Místo konání	Délka, období
Ministrantský tábor	T.S. Archa v Rajnochovicích	Červenec, srpen, 12 dnů
Florbalový turnaj	Olomouc	28. září, 1 den
VIA – Duchovní obnova pro mladé muže a ministranty od 17 do 40 let	AKS Olomouc	Srpen, 5 až 6 dnů
VIR – Duchovní obnova pro mladé muže od 17 do 35 let	AKS Olomouc	Postní a adventní doba, 3 dny
MiniFor (Ministrantská Formace)	Ministrantská fara v Náměšti na Hané	4 nebo 6 dnů (červenec), 2 a 5 víkendů (v průběhu roku)

⁶¹ AKCE PRO MINISTRANTY OLOMOUCKÉ ARCIDIECÉZE NA ROK 2021, [on-line], 2023 [cit. 22. 02. 2023].. Dostupné z: https://ministranti.info/wp-content/uploads/2021/01/Letak_MINADO_2021.pdf.

⁶² AKCE PRO MINISTRANTY OLOMOUCKÉ ARCIDIECÉZE NA ROK 2022, [on-line], 2023 [cit. 22. 02. 2023].. Dostupné z: https://ministranti.info/wp-content/uploads/2022/02/Letak_MINADO_2022.pdf.

⁶³ AKCE PRO MINISTRANTY OLOMOUCKÉ ARCIDIECÉZE NA ROK 2023, [on-line], 2023 [cit. 22. 02. 2023].. Dostupné z: https://ministranti.info/wp-content/uploads/2023/02/Letak_MINADO_2023.pdf.

⁶⁴ <https://ministranti.info/uzitecne/ke-stazeni/>

MiniMiniFor	Ministrantská fara v Náměšti na Hané	3 dny o víkendu (různě v jednotlivých letech)
CROSS FORCE	T. S. Archa Rajnochovice	3 dny (červen)
Světové dny mládeže Lisabon 2023	Lisabon	1.-6. 8. 2023

Tabulka 1. Akce pro ministranty pořádané spolkem *MINISTRANTI ADO Z.S.*

Vzhledem k věku našich ministrantů je zřejmé, že jsou pro ně nejzajímavější tyto akce:

- Ministrantský tábor,
- Florbalový turnaj,
- MiniFor,
- MiniMiniFor,
- CROSS FORCE.

Vzdálenosti ze Slavičína do jednotlivých destinací jsou následující:

- Slavičín – Rajnochovice, cca 53 km
- Slavičín – Olomouc, cca 92 km
- Slavičín – Náměšť na Hané, cca 110 km

Okolní farnosti s optimální dostupností pořádají v roce 2023 pro mládež, případně pro ministranty následující akce:

Děkanát Valašské Klobouky ⁶⁵ , Animátoři děkanátu Valašské Klobouky ⁶⁶	PUB QUIZ – akce pro mládež – kvízová soutěž pro mladé (17.2.2023)
	Společenství Projekt ON
	Děkanátní florbalový turnaj (11. 3. 2023)
Farnost Horní Lhota ⁶⁷	Bez vlastních akcí
Farnost Luhačovice ⁶⁸	Bez vlastních akcí
Farnost Štítná nad Vláří ⁶⁹	Bez vlastních akcí
Farnost Brumov-Bylnice ⁷⁰	Bez vlastních akcí

⁶⁵ <https://faraklobouky.cz/>

⁶⁶ <https://www.animak.cz/>

⁶⁷ <http://www.farnosthornilhota.cz/>

⁶⁸ <https://www.luhacovicefarnost.cz/>

⁶⁹ <https://farnosts.cz/>

⁷⁰ <http://farnostbrumov.cz/>

Farnost Nedašov ⁷¹	Bez vlastních akcí
Farnost Újezd u Valašských Klobouk ⁷²	Bez vlastních akcí
Farnost Slavičín	Bez vlastních akcí

Tabulka 2. Akce pro ministranty a mládež pořádané jednotlivými farnostmi děkanátu Valašské Klobouky

5.1.2 Časové limity

Když zvážíme nabídku aktivit a možností vzdělávání našich ministrantů v relevantním okolí naší farnosti, zjistíme, že jen k tomu, aby se ministrant mohl nějaké akce zúčastnit, musí absolvovat minimálně hodinovou cestu do místa konání akce.

5.1.3 Motivace

Celým předchozím textem se vine jako jednotící nit prvek motivace. Děti ve věku ministrantů jsou v současné době poměrně silně vázány na rodiče, a tak akce, které jsou nabízeny bez účasti rodičů, se stávají zajímavými až ve věku, kdy naopak už motivace pro výkon ministrantské služby ustupuje do pozadí a je nahrazována jinými aktivitami, byť nemusí primárně znamenat ústup od víry.

5.2 Současné problémy vzdělávání (formace) dětí a mládeže

Jistě není cílem této práce zabývat se rozbořem obecných problémů, s nimiž se setkává vzdělávací systém, a tedy i vzdělávání ministrantů. Je však na místě více se zaměřit na otázky spojené s výchovou dětí a ministrantů, lépe tedy hovořit o problémech křesťanské výchovy, jestliže vnímáme ministranta v duchu služebníka u oltáře, jenž by měl chápat svoji službu jako službu Bohu.

Max Kašparů ve svém článku Pokud nefunguje rodina, nefunguje ani společnost pro časopis Age uvádí: „Děti se neučí tím, co slyší, ale tím, co vidí.“⁷³ Potvrzuje tak slova kardinála Tomáška, který v kapitole 57. Příklad cituje jak římské přísloví: „*verba movent, exempla trahunt (slovo zní, příklad hřmí)*“⁷⁴ nebo Senekův komentář k tomuto přísloví: „*longu mest iter per praecepta, breve et aficax per exempla (cesta předpisů je dlouhá, ale cesta příkladů krátká a účinná)*.“⁷⁵

Jestliže se zamyslíme nad uvedenými výroky, můžeme jít v jejich analýze zpětně, tedy můžeme prohlásit, že ve výchově jsou prvořadé a nejdůležitější příklady. Můžeme zde hovořit o příkladech

⁷¹ <https://www.farnostnedasov.cz/>

⁷² <http://www.farnostujezd.cz/>

⁷³ Kašparů J. M., *Pokud nefunguje rodina, nefunguje ani společnost*, časopis Age 3/2015, vydavatelství ANTECOM Praha, 2015, str. 16

⁷⁴ TOMÁŠEK F., *PEDAGOGIKA Úvod do pedagogické praxe pro vychovatele a rodiče*, NIBOWAKA, Nakladatelství Tomáše Krupičky Brno, 1947, ISBN 80-901294-0-4, str. 133

⁷⁵ tamtéž

vychovatelů, kněží, katechetů, ale musíme zde hovořit o příkladech rodičů. Pokud však příklady rodiny, v tomto případě rodičů nefungují, pak nemůže fungovat ani výchova.

5.3 Jak na formaci ministrantů

Jak uvádějí biskupové v úvodu Ministrantské knížky: „*Ministrant slouží u oltáře při mši svaté a pomáhá knězi i při udílení některých svátostí. Jsou to krásné obřady, které se vyvíjely v průběhu dvou tisíc let dějin církve. Proto se každý ministrant musí seznámit s jejich obsahem a průběhem. Je nezbytné, aby si osvojil jednotlivé liturgické úkony a uměl pojmenovat a používat různé liturgické předměty.*“⁷⁶

Napříč diecézemi lze jako velmi pozitivní hodnotit formační kurzy MiniFor a kurzy MiniMiniFor, jejichž obsahová náplň i metodika jsou velmi kvalitně zpracovány. Zde si dovoluji odkázat na velmi dobrou práci Viléma Pavlíčka: „Návrh formačně – vzdělávacího bloku „Vedení ministrantů“ v rámci kurzu MiniFor.“ [23]

Kurz je, jak je patrné z jednotlivých diecézních akcí, koncipován pro starší ministranty a vedoucí ministrantů starší čtrnácti let. Jako velmi užitečné spatřuji, že program připravují a vedou bohoslovci Arcibiskupského kněžského semináře, neboť lze velmi reálně předpokládat, že to jsou právě ti, kteří mají dlouhou praxi s ministrantskou službou.

Naopak jako negativní spatřuji u kurzu fakt, že se jedná o kurz mimo farnost, obvykle na Ministrantské faře v Náměšti na Hané, což, i ve spojení s jeho délkou, znamená poměrně vysoké finanční a časové zatížení ministranta, případně jeho rodiny.

Lepším řešením, zejména pro malé ministranty, by mohl být kurz MiniMiniFor, u něž je veškerá příprava ministranta soustředěna do jednoho zábavného víkendu. Zde se však předpokládá, že při dosažení věku, se ministrant bude účastnit kurzu MiniFor.

Za optimální lze považovat, když je vzdělávací proces absolvován vždy ve vlastní farnosti z následujících důvodů:

- ministrant se učí od autorit, které jsou mu blízké,
- nelze si reálně představit situaci, kdy malý ministrant – začátečník nastoupí službu u oltáře a bude mít teprve naplánovanou účast na kurzu MiniMiniFor. Vzniká tak otázka, zda se nikdo nebude věnovat jeho výuce až do okamžiku nastoupení na kurz, tedy ministrant bude v tomto okamžiku bez vlastního výkonu služby. V případě, že bude vzděláván ve farnosti již od samého

⁷⁶ JANŠTA J., *Ministrantská knížka*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 2000 str. 34.

zahájení služby, bude jeho růst a znalosti růst přirozeným tempem, protože si vše bude moci konfrontovat s příkladem ostatních starších ministrantů,

- jak pan farář, tak vedoucí ministrant mohou přizpůsobit „přísun“ dalších informací souvisejícímu zapojování nového ministranta a aktuálnímu stavu jeho znalostí,
- nový ministrant, jakmile „nastoupí do služby“, je více motivován tím, že je v ministrantském oblečení a při výkonu jeho služby „vidět“ u oltáře než tím, že „lační“ po svém zdokonalování čekáním před absolvováním jakéhokoliv kurzu,
- ve farnosti může vzniknout metodika pro práci s ministranty, která na jedné straně bude reflektovat potřebu znalostí, kterými má být nový ministrant „vybaven“, současně lze velmi citlivě reagovat na spojení formace ministranta ve víře a jeho vzdělávání v náboženství, na straně druhé bude vždy více odpovídat zvyklostem ve farnosti a rozvržení jednotlivých činností mezi ministranty, kteří jsou přítomni na mši,
- každá farnost má svá specifika. Ne tak v obsahu liturgie, který je pevně dán Římským misálem, ale ve svém prostorovém uspořádání a v ostatních zvyklostech, které jsou uzpůsobeny místu konání bohoslužby (farní kostel, kaple na vesnicích, hřbitov atd.)

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zamyšlení nad způsobem uvádění do služby u oltáře a následného vzdělávání ministranta jak z obecného pohledu, tak z pohledu srovnání s praxí ve farnosti sv. Vojtěcha a Cecílie ve Slavičíně.

Kapitola 1 ÚVOD se věnuje pojmu „ministrant“, který nastiňuje jak v historických souvislostech, tak v kontextu praxe po II. Vatikánském koncilu, který otevřel více možností pro zapojení laiků při liturgii. Umožňuje službu ministranta vnímat více jako spolupracovníka kněze, který ač vychází z laického prostředí, je vnímán společenstvím jako významná součást liturgie. Ministrant se tak stává nedílnou součástí výkonu služby kněze, bez níž nelze při mši svaté realizovat celou řadu úkonů (liturgický průvod, okuřování atd.)

V kapitole 2 MINISTRANT se zamýšlím nad osobností ministranta, ale, co je mnohem důležitější nad tím, že ministrant se v průběhu jeho služby vyvíjí z dítěte, které lační po názorech svých vzorů až po téměř dospělého člověka, které může mít, a obvykle má, svůj vlastní a mnohde odlišný názor. S touto měnící se osobností pak přichází do kontaktu rodina, kamarádi, ostatní ministranti, kněz v neposlední řadě i celé společenství. Průběžně lze v osobnosti ministranta spatřovat řadu vlastností, které, působením celé řady vlivů, spoluutvářejí některou z „podob ministranta“. Pochopitelné pak je, že tak, jak utváří okolí ministranta, působí i ministrant na své okolí. Závěr kapitoly tak pojednává o tom, jak vnímá společenství službu ministranta. Kapitola, na rozdíl od předchozí kapitoly, která je koncipována více teoreticky, již obsahuje prvky vycházející z vlastní zkušenosti služby u oltáře a služby našich synů.

V kapitole 3 SLUŽBA MINISTRANTA – MOTIVACE, VLIVY se opět spojují teoretické předpoklady, názory a zkušenosti vycházející z relevantní literatury s vlastními postřehy jak z vlastní rodiny, kdy jsme se setkávali, za působení různých farářů ve farnosti, s různými vlivy, které dopadaly na naše syny. Tyto vlivy měly pak čas od času zásadní dopad na motivaci a v konečném důsledku ochotu synů – ministrantů pomáhat panu faráři, který v mnoha případech jejich služby chápal jako samozřejmost a jako jejich povinnost. V těchto okamžicích se pak dítě velmi špatně motivuje slovy písmá, zejména pak ve věku, kdy klade více a více otázek, i otázek spojených s osobností kněze, či církve jako takové. Z celé kapitoly ovšem vyplývá, že klíčovým v procesu výchovy dítěte, ministranta a člověka, nejsou jen propracované vzdělávací systémy, ale, a to hlavně, příklad každého z nás, s kým se dítě setkává. Uvedený závěr potvrzuje shodně celá řada autorů ve svých knihách, zabývajících se výchovou a pedagogikou jak v profánním, tak i v náboženském prostředí.

V kapitole 4 ANALÝZA FORMAČNĚ – VZDĚLÁVACÍHO PROCESU jsou rozebrány, pomocí SWOT analýzy silné a slabé stránky formačně – vzdělávacího procesu ve slavičínské farnosti. Rovněž předkládá rozbor

hrozeb a příležitostí vyplývajících ze současného stavu. Tematicky je kapitola východiskem pro následující kapitolu.

Kapitola 5 JE CO ZLEPŠOVAT na jedné straně hodnotí dostupné metody vzdělávání ministrantů z hlediska jejich dostupnosti časové, finanční a v neposlední řadě i z hlediska motivace ministranta se jich účastnit. Jako relevantní prostředí je v kapitole definováno prostředí děkanátu a farnosti, které je pro ministranta běžně dostupné. Mapuje rovněž nabídku vzdělávacích akcí a jejich dostupnosti tak, aby mohly v čase „zapadnout“ do reálného harmonogramu dítěte – ministranta. Část kapitoly se rovněž dotýká problematiky vzdělávání dětí a mládeže a podhaluje sílu příkladu ve výchově jako takové. Závěr kapitoly se pak věnuje, i na základě diskuze s panem farářem, reálnosti využití nabídky dvou, pro ministranty významných kurzů, mezi něž je nutno bezpochyby zařadit kurz MiniFor a MiniMiniFor.

Práce tak vytváří základ pro diskuzi ve farnosti sv. Vojtěcha a sv. Cecilie ve Slavičíně o smysluplnosti a obsahu vzdělávacího a motivačního modelu, kterým by měli projít všichni ministranti v průběhu své služby u oltáře ne primárně s cílem naplnit logické očekávání každého kněze, aby se z některého (když ne ze všech) z ministrantů stal kněz, ale s cílem, aby se z každého ministranta stala „reklama na křesťana“.

POUŽITÉ ZDROJE

- [1] BLOKŠA J., *Ministrant Návod, jak má konati svoji vznešenou službu*, Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1939.
- [2] *Sacrosanctum Concilium* [on-line], dostupné z webu Svatého stolce: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19631204_sacrosanctum-concilium_cs.html [29. 8. 2021]
- [3] *Gravissimum educationis* [on-line], dostupné z webu Svatého stolce: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651028_gravissimum-educationis_cs.html [29. 8. 2021]
- [4] *Apostolicam actuositatem* [on-line], dostupné z webu Svatého stolce: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decree_19651118_apostolicam-actuositatem_cs.html [29. 8. 2021]
- [5] *MEDIATOR DEI* [on-line], dostupné z webu Svatého stolce: https://www.vatican.va/content/pius-xii/en/encyclicals/documents/hf_p-xii_enc_20111947_mediator-dei.html [29. 8. 2021]
- [6] *LUMEN GENTIUM* [on-line], dostupné z webu Svatého stolce: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19641121_lumen-gentium_cs.html [19. 9. 2021].
- [7] Katechismus katolické církve, Praha 1995.
- [8] PRIECEL M., *LAICKÝ APOŠTOLÁT A LAICKÝ APOŠTOL* [on-line], dostupné z internetu: <https://www.mojakomunita.sk/documents/1673667/6904683/Laick%C3%BD%20apo%C5%A1tol%C3%A1t+a+laick%C3%BD%20apo%C5%A1tol+%28%20Tretie+vydanie+%29/e51a3858-e034-4b93-8a55-e22810c04726> [29. 8. 2021].
- [9] LEGIO ANGELICA, *Liturgická příručka pro ministranty*, Praha: Československá akciová tiskárna v Praze, 1934.
- [10] PIUS XI., *O křesťanské výchově mládeže*, Olomouc: Matice Cyrilometodějská Olomouc, 1947.
- [11] PIUS XII., *Encyklika MEDIATOR DEI*, Brno: Sušilova literární jednota bohoslovců, 1948.
- [12] KUNETKA F., *Úvod do liturgie svátostí*, Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství s.r.o, Kostelní Vydří, 2001.
- [13] KOPEČEK P., *Slavení křesťanského tajemství, Stručný úvod do liturgiky*, Brno, 2004.

[14] *Katolický týdeník* [on-line], dostupné z internetu: <https://www.katyd.cz/clanky/rozhovory/kdyz-nejbudou-dnes-deti-po-kostele-behat.html> [26. 2. 2023]

[15] *Milujte se, Časopis pro novou evangelizaci* [on-line], dostupné z internetu: www.milujte.se/storage/dalsi/milujte-se-2008-7.pdf

[16] KOLÁŘOVÁ M., *Žena v církvi z pohledu kanonického práva, přednáška z 15. sněmu Unie katolických žen* [on-line], dostupné z internetu: <http://ukz.katolik.cz/texty/kolarova%20-pravni%20postaveni.htm>

[17] JANŠTA J., *Ministrantská knížka*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 2000.

[18] JANŠTA J., *PUERI DOMINI, Instruktažní pomůcka pro kněze a jiné vedoucí ministrantských skupin*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 1992.

[19] PAVEL VI., *LITTERAE APOSTOLICAE, MINISTERIA QUAEDAM* [on-line], dostupné z internetu: https://www.vatican.va/content/paul-vi/la/motu_proprio/documents/hf_p-vi_motu-proprio_19720815_ministeria-quaedam.html [21. 1. 2023],

[20] *Všeobecné pokyny k římskému misálu*, 2002.

[21] PIUS XI., *Encyklika "Divini illius magistri" O křesťanské výchově mládeže*, Matice cyrilometodějská Olomouc, 1947

[22] TOMÁŠEK F., *PEDAGOGIKA Úvod do pedagogické praxe pro vychovatele a rodiče*, NIBOWAKA, Nakladatelství Tomáše Krupičky Brno, 1947, ISBN 80-901294-0-4

[23] PAVLÍČEK V., *Návrh formačně-vzdělávacího bloku „Vedení ministrantů“ v rámci kurzu MiniFor*, UPOL CM teologická fakulta Olomouc, 2015.

[24] BENEDIKT XVI., *Sv Tarsicius – patron ministrantů*, Generální audience u příležitosti evropské pouti ministrantů v Římě, 4. 8. 2010 [on-line], dostupné z: https://www.radiovaticana.cz/clanek_print.php?id=13128 [19. 03. 2023],

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1. Analýza důvodů stát se ministrantem.....	23
Obrázek 2. Délka trvání ministrantské služby	28
Obrázek 3. Zdroj vzdělávání v ministrantských zkušenostech	34
Obrázek 4. Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2021	44
Obrázek 5. Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2022	45
Obrázek 6. Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2021	46

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Akce pro ministranty pořádané spolkem MINISTRANTI ADO Z.S.	35
Tabulka 2. Akce pro ministranty a mládež pořádané jednotlivými farnostmi děkanátu Valašské Klobouky.....	36

PŘÍLOHY

Obrázek 4. Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2021

Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2021

2021

Jsme spolek!
MINISTRANTI ADO z.s.
IČO: 093 45 051

Prosíme o finanční podporu.
Číslo účtu: 5918502349/0800

www.ministranti.info

Všechny uvedené akce se uskuteční v případě příznivé epidemiologické situace v ČR.

VIR – Duchovní obnova pro mladé muže od 17 do 35 let

- **Postní: 5. – 7. 3. 2021**
- **Adventní: 26. – 28. 11. 2021**

Více informací na: www.knezskyseminar.cz/akce/vir

VIA – Duchovní cvičení pro mladé muže a ministranty od 17 do 40 let

“Hledáš své životní povolání?”
2. – 6. 8. 2021

V kněžském semináři v Olomouci.
Více informací a přihlášky: www.knezskyseminar.cz/akce/via

Setkání absolventů kurzu MiniFor a starších ministrantů nad 14 let

Téma: Zajed na hlubinu – Duchovní život ministranta

Sobota 12. 6. 2021

- na Ministrantské faře v Náměstí na Haně
- možnost zpovědi nebo duch. rozhovoru
- účastnický příspěvek 150 Kč (vč. oběda)

Přihlašování do 23. 5. 2021
elektronicky na: www.ministranti.info

CROSS FORCE 2021 (vojenský víkend pro ministranty)

11. – 13. 6. 2021

- T. S. Archa v Rajnochovicích
- pro ministranty od 8 do 14 let
- počet míst je omezen

Web: archa.ado.cz
Kontakt: Lubomír Jestiřák (archa@ado.cz)

Slavnosti v katedrále v Olomouci

V roce 2021 se v naší katedrále sv. Václava uskuteční několik slavností, které jsou důležitá pro celou arcidiecézi. Spolu s dómským farářem P. Ladislavem Švářkem společně zveme všechny ministranty, aby se zúčastnili zejména:

- **Missa Chrismatis na Zelený čtvrtek**, při které biskup světlí oleje a kněží obnovují sily. Tuto naši budou naši biskupové se svými kněžskými slavit ve čtvrtek **1. 4. 2021 v 9:30**
- **Diecézní pouť ke sv. Janu Sarkandroví** v sobotu **8. 5. 2021 v 10:00**
- **Svěcení jáhnů** v sobotu **19. 6. 2021 v 9:30**
- **Svěcení kněží** v sobotu **26. 6. 2021 v 9:30**
- **Pouť ke sv. Václavovi** v úterý **28. 9. 2021 v 10:00**

Ministrantské obřady s sebou. Sraz ministrantů vždy půl hodiny předtím místo svatou. Místo bude viditelně označeno.

Národní pouť na Velehradě

5. 7. 2021 v 10:30

Ministrantské obřady s sebou. Sraz ministrantů půl hodiny předtím místo svatou na Stojanově gymnáziu.

Ministrantský tábor na Arše v Rajnochovicích

6. – 17. 7. 2021

- maximální počet účastníků: 64
- ukončení 2. až 8. třída
- cena 3 500 Kč

Akci pořádá Sarkander, z. s.
Kontakt: [Josef Hurt](mailto:Josef.Hurt@archa.ado.cz) (archa@ado.cz)
Web: archa.ado.cz

Ministrantský putovní tábor do kláštera ve Vyšším Brodě

19. – 23. 7. 2021

- cena: 1800 Kč, věk: od 4. třídy
- doprava: autobusem, max. počet: 40
- přihlášky a informace k táboru naleznete na www.ministranti.info

Kontakt: [P. Martin Vévoda](mailto:P.Martin.Vevoda@herzog@email.cz) (tel. 739 246 937)

Florbalový turnaj - Svatováclavský pohár

Na svátek sv. Václava – úterý 28. 9. 2021

- v Olomouci 9:00 – 18:00 (oběd zajištěn)
- sraz v katedrále sv. Václava v 10:00
- pro aktivní ministranty od 6 do 20 let
- 3 kategorie! (6-9 let, 10-13 let a 14-20 let)
- příspěvek účastníka 40 Kč
- s sebou: florbalové vybavení, obléčení a obuv do tělocvičny, svačtinu a na naši ministrantské obřady - **NUTNÉ!**

Přihlašování do 22. 9. 2021, další informace a přihláška ke stažení na: www.ministranti.info

Kontakt: [P. Jan Berka](mailto:P.Jan.Berka@ado.cz) (berka.jan@ado.cz, tel. 731 965 271)

MiniFor (Ministrantská Formace)

Otevíráme nový ročník kurzu 2021/2021

Kurz je určen pro všechny ministranty, kteří chtějí prohloubit znalost v oblasti liturgie, duchovního života či vedení ministrantů ve své farnosti.

- pro ministranty od 14 let (kapacita omezena na 15 účastníků)
- letní týdenní kurz **11. – 16. 7. 2021** (cena letního kurzu 1000 Kč)
- jednoletý kurz = 5 víkendů (cena 300 Kč za víkend) první víkend proběhne **3. – 5. 9. 2021**
- připravují bohoslovci AKS
- na konci aktivní účastníci obdrží osvědčení o absolvování kurzu
- přihlašování do **25. 4. 2021!**
- přihlášky a informace naleznete v sekci MiniFor na www.ministranti.info

POZOR! Nově také: MiniMiniFor

- Pro kluky ministranty od 8 do 13 let (kapacita omezena na 15 účastníků)
- Víkend **22. – 24. 10. 2021**
- Cena za víkend 500 Kč
- Kurz bude probíhat na Ministrantské faře v Náměstí na Haně
- Kurz povedou eMko animátoři
- Přihlášky a informace naleznete v sekci MiniMiniFor na www.ministranti.info

Ministrantská pouť 2021 – Olomouc

Sobota 4. 9. 2021

“SV = Vztah, Vira, Víra, Václav, Věrnost, Vítězství”

Program: 9:00 příjezd / 10:00 mše svatá / 17:00 ukončení

- ministrantské obřady s sebou!
- příspěvek účastníka pouť 50 Kč

Info a přihlášky na www.ministranti.info

Pozor! Jsme na facebooku!

Navštivte nás na: www.facebook.com/ministranti.ado

Doporučené odkazy

www.knezskyseminar.cz
www.povolani.info
www.nadlampovolant.cz
www.teracitox.cz
www.iltargis.cz
www.delt.vins.cz

Vydává MINISTRANTI ADO z.s. pro vršítní polehu olomoucké arcidiecéze. Vydáno: 2/2020

Obrázek 5. Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2022

Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2022

Bůh pro každého z nás napsal jedinečný a neopakovatelný příběh, ale nechal nám svou budoucnost napsat mu závěr.

Carlo Acutis
1991-2006

www.ministranti.info

Všechny uvedené akce se uskuteční v případě příznivé epidemiologické situace v ČR.

VIR

Duchovní obnova pro muže od 17 do 35 let

- Postní: 4. – 6. 3. 2022
- Adventní: 25. – 27. 11. 2022

V kněžském semináři v Olomouci.

Více informací na: www.knezskyseminar.cz

VIA

1. – 5. 8. 2022

Duchovní cvičení pro muže od 17 do 40 let
"Hledáš své životní povolání?"

V kněžském semináři v Olomouci.

Více informací na: www.knezskyseminar.cz

CROSS FORCE 2022

10. – 12. 6. 2022

- vojenský víkend pro ministranty
- T. S. Archa v Rajnochovicích
- pro ministranty od 8 do 14 let
- počet míst omezen

Web: archa.ado.cz

Slavnosti v katedrále v Olomouci

V roce 2022 se v naší katedrále sv. Václava uskuteční několik slavností, které jsou důležité pro celou arcidiecézi. Spolu s dómským farářem P. Ladislavem Švárkem arceobně zveme všechny ministranty, aby se zúčastnili zejména:

- **Missa Chriamatis na Zelený čtvrtek**, při které biskup světi oleje a kněží obnovují sliby. Tuto mši budou naši biskupové se svými kněžskými slavit **ve čtvrtek 14. 4. 2022 v 9:30**
- **Diecézní pouť ke sv. Janu Sarkandrovi v sobotu 7. 5. 2022 v 10:00**
- **Svěcení jáhna v sobotu 18. 6. 2022 v 9:30**
- **Svěcení kněží v sobotu 25. 6. 2022 v 9:30**
- **Pouť ke sv. Václavovi ve středu 28. 9. 2022 v 10:00**

Ministrantské obléčení s sebou.
Sraz ministrantů vždy půl hodiny před mší světou. Místo bude viditelně označeno.

CSM 2022 Hradec Králové

9. – 14. 8. 2022

Motto: "Vstaň, udělám z Tebe svátka toho, co jsi vložil!" (Sk 26, 16)

- pro mládež od 14 do 26 let
- více informací a přihláška: www.colostanisekamladeze.cz

Ministrantský tábor

17. – 30. 7. 2022

- T. S. Archa v Rajnochovicích
- maximální počet účastníků: 64
- ukončená 2. až 8. třída
- cena 3 500 Kč

Akci pořádá Sarkander, z. s.

Kontakt: [Josef Hurt \(archa@ado.cz\)](mailto:Josef.Hurt@archa@ado.cz)
Web: archa.ado.cz

Florbalový turnaj - Svatováclavský pohár

Na svátek sv. Václava – středa 28. 9. 2022

- v Olomouci 9:00 – 18:00 (oběd zajištěn)
- mše v katedrále sv. Václava v 10:00
- pro aktivní ministranty od 6 do 20 let
- 3 kategorie! (6-8 let, 10-13 let a 14-20 let)
- příspěvek účastníka 50 Kč
- s sebou: florbalové vybavení, oblečení a obuv do tělocvičny, svačinu a na mši ministrantské oblečení - **NUTNÉ!**

Přihlašování do 23. 9. 2022, další informace a přihláška ke stažení na: www.ministranti.info

Kontakt: [P. Jan Berka](mailto:P.Jan.Berka@ado.cz) (berka.jan@ado.cz, tel. 731 965 271)

MiniFor (Ministrantská Formace)

Otevíráme nový ročník kurzu 2022/2023!

- pro ministranty od 14 let (kapacita omezena na 15 účastníků)
- letní týdenní kurz 10. – 15. 7. 2022 (cena letního kurzu 1100 Kč)
- jednoletý kurz = 5 víkendů (cena 500 Kč za víkend)
 - první víkend 2. – 4. 9. 2022
 - druhý víkend 30. 9. – 2. 10. 2022
 - třetí víkend 25. – 27. 11. 2022
 - čtvrtý víkend 24. – 26. 2. 2023
 - pátý víkend 21. – 23. 4. 2023
- připravují bohoslovci AKS
- přihlašování do 20. 5. 2022!
- přihlášky a informace naleznete v sekci MiniFor na www.ministranti.info

MiniMiniFor

- Pro kluky ministranty od 8 do 13 let (kapacita omezena na 15 účastníků)
- Víkend 11. – 13. 3. 2022 pro ministranty z děkanátu Uherský Brod
- Víkend 21. – 23. 10. 2022 pro ministranty z děkanátu Konice a Prostějov
- Cena za víkend 500 Kč
- Kurz bude probíhat na Ministrantské faře v Náměšti na Hané
- Kurz povedou eMKO animátoři
- Přihlášky a informace naleznete v sekci MiniMiniFor na www.ministranti.info

Žehnání ministrantské fary

Sobota 3. 9. 2022

Zveme všechny ministranty do Náměště na Hané na mimořádnou událost!!!

- v 11:00 děkováná mše svatá v kostele sv. Kunhuty - hl. celebrant otec arcibiskup Jan (ministrantské obléčení s sebou, pro ministranty oběd zajištěn)
- žehnání ministrantské fary a kaple bl. Carla Acutise
- následuje Farní den (živá hudba, soutěže, hry pro děti, ...)

Další informace na: www.ministranti.info

Prosíme o finanční podporu.

MINISTRANTI ADO z.s. (IČO: 093 45 051)
Číslo účtu: 5918502349/0800

Pozor! Jsme na facebooku!

 Navštivte nás na: www.fb.com/ministranti.ado

Doporučené odkazy

www.knezskyseminar.cz
www.povolani.info
www.hledam.povolani.cz
www.teracios.cz
www.iltargle.cz
www.deti.vira.cz

Vydává MINISTRANTI ADO z.s. pro vnitřní potřebu olomoucké arcidiecéze. Vydáno: 2/2022

Obrázek 6. Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2021

Akce pro ministranty olomoucké arcidiecéze na rok 2023

Antonín Cyril Stojan
*22. května 1851
+29. září 1923

100 let od úmrtí

Bože, náš nejmilovavší Otče!
Dopřej nám radost,
slyšet te neustále
učkat jako světlo,
Hlasit, být osvětl
I osvětlmen. Bože,
odstr své jméno
z nás Křesť,
našeho Pána.
Amen.

www.ministranti.info

VIR

Duchovní obnova pro muže od 17 do 35 let
• Postní: 24. – 26. 2. 2023

• Adventní: bude upřesněn

Kněžský seminář v Olomouci

Více informací na:
www.knezskyseminar.cz

Světové dny mládeže - Lisabon 2023

Téma: „Marie se vydala na cestu a spěchala.“ Lk 1,39

26. – 31. 7. 2023 - Dny v diecézi
1. – 6. 8. 2023 - SDM v Lisabonu

- mladí ve věku 16-30 let
- mladší 18 let musí vyplnit kartu mladších s osobou, která za ně zodpovídá
- více na: www.svetovednymladeze.cz

Slavnosti v katedrále v Olomouci

V roce 2023 se v naší katedrále sv. Václava uskuteční několik slavností, které jsou důležité pro celou arcidiecézi. Spolu s dómským fanátem P. Ludslavem Švirákem ordebně zveme všechny ministranty, aby se zúčastnili zejména:

- **Missa Chrismatis na Zelený čtvrtek**, při které biskup světi oleje a kněží obnovují sliby. Tuto mši budou naši biskupové se svými kněžimi slavit ve čtvrtek 6. 4. 2023 v 9:30
- **Diecézní pouť ke sv. Janu Sarkandrovi** v sobotu 6. 5. 2023 v 10:00
- **Svěcení jáhnů** v sobotu 17. 6. 2023 v 9:30
- **Pouť ke sv. Václavovi** ve čtvrtek 28. 9. 2023 v 10:00

Ministrantské obléčení s sebou.
Sraz ministrantů vždy půl hodiny předě mši svatou. Místo bude viditelně označeno.

CROSS FORCE 2023

9. – 11. 6. 2023

- vojenský víkend pro ministranty
- T. S. Archa v Rajnochovicích
- pro ministranty od 8 do 15 let
- počet míst omezen

Web: archa.ado.cz

Ministrantský tábor

6. – 19. 8. 2023

- T. S. Archa v Rajnochovicích
- maximální počet účastníků: 64
- ukončená 2. až 8. třída

Akci pořádá Sarkander, z. s.

E-mail: archa@ado.cz
Web: archa.ado.cz

Florbalový turnaj - Svatováclavský pohár

Na svátek sv. Václava – středa 26. 9. 2023

- v Olomouci 9:00 – 18:00 (oběd zajištěn)
- mše v katedrále sv. Václava v 10:00
- pro aktivní ministranty od 6 do 20 let
- 3 kategorie! (6-9 let, 10-13 let a 14-20 let)
- příspěvek účastníka 50 Kč
- s sebou: florbalové vybavení, oblečení a obuv do tělocvičny, svačinu a na mši ministrantské obléčení - **NUTNE!**

Přihlašování do 24. 9. 2023, další informace a přihláška ke stažení na:
www.ministranti.info

Kontakt:
P. Jan Berka
berka.jan@ado.cz
tel. 731 965 271

MiniFor (Ministrantská Formace)

- pro ministranty od 14 let (kapacita omezena na 15 účastníků)
- liturgika, duchovní život, praktické dovednosti, noví kamarádi, zábava
- víkendový kurz 24. – 26. 2. 2023 (550 Kč)
- víkendový kurz 21. – 23. 4. 2023 (550 Kč)
- letní kurz 6. – 9. 7. 2023 (800 Kč)
- připravují bohoslovci AKS
- přihlášky a informace naleznete v sekci MiniFor na www.ministranti.info

MiniMiniFor

- pro kluky ministranty od 8 do 12 let (kapacita omezena na 15 účastníků)
- víkend 12. – 14. 5. 2023 nejen pro ministranty z děk. Konice a Prostějov
- cena za víkend 550 Kč
- kurz bude probíhat na Ministrantské faře v Náměstí na Haně
- kurz povedou eMko animátoři a starší absolventi kurzu MiniFor
- přihlášky a informace naleznete v sekci MiniMiniFor na www.ministranti.info

Zajed' na hlubinu

Setkání ministrantů, absolventů kurzů MiniFor a MiniMiniFor u příležitosti památky bč. Carla Acutise (12. 10.)

Víkend 20. – 22. 10. 2023

- možnost přijet jen na hlavní program v sobotu 21. 10. 2023 od 9:30 hod
- na Ministrantské faře v Náměstí na Haně
- možnost zpovědi nebo duch. rozhovoru
- účastnický příspěvek 800 Kč

Přihlašování do 15. 10. 2023 na e-mail: kupka.jiri@ado.cz

Prosíme o finanční podporu.
MINISTRANTI ADO z.s. (IČO: 093 45 051)
Číslo účtu: 5918502349/0800

Pozor! Jsme na facebooku!
Navštivte nás na: www.fb.com/ministranti.ado

Doporučené odkazy
www.knezskyseminar.cz
www.povolam.info
www.hledanypovolani.cz
www.farsiclos.cz
www.liturgie.cz
www.deti.vira.cz

Vydává MINISTRANTI ADO z.s. pro vnitřní potřebu olomoucké arcidiecéze. Vydáno: 2/2023